

DELBÄCSKA

Érkezéskor és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
E. a. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőnycim: „Délbácska“
Novisad. Postatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. október 7
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40 din., három hóra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Kulturális szabadság

A Délbácska mult vasárnapi számában ismertettük a saint-germaini kisebbségi szerződés egyes részeit, amelyek törvényerővel bírnak nálunk és amelyeket feltétlenül respektálni kell. Ugy látszik azonban, hogy vannak személyek, akik másként értelmezik ezt a szerződést, mint azok, akik épen a kisebbségekre való tekintettel aláírták az utódállamokkal. Fenti szerződés 8. cikke ugyanis így szól: Azok a szerb-horvát-szlovén állampolgárok, akik faj, vallási vagy nyelvi kisebbséghez tartoznak, jogilag és ténylegesen ugyanezt a bánásmódot és ugyanazokat a biztosítékokat élvezik, mint a többi szerb-horvát-szlovén állampolgárok. Ez a rendelkezés annyira világos, hogy határozottabban nem is lehetett volna megfogalmazni és ezért a kisebbségeket teljes mértékben ki is elégíti. Nem érthetjük meg tehát ezek után némely közegek rendelkezéseit, amelyeket mindig vagy valamely rendelkezésre, legtöbb esetben semmire sem hivatkozva kiadnak.

A saint-germaini szerződés fenti 8. cikkével a leghatározottabban ellenkezik az, hogy nem engedélyezik mindenhol a magyar műkedvelői előadásokat. Nem akarjuk most e helyen ismét felvetni az állandó magyar színház ügyét, amelynek engedélyezése szintén a fenti cikk következménye, feltétlenül fel kell azonban emelnünk tiltakozó szavunkat azon határozott célért dolgozó politika ellen, amely még a magyar műkedvelői színpadot is meg akarja fojtani. A magyar műkedvelő előadások betiltása nemcsak a saint-germaini szerződés 8. cikkével ellenkezik, hanem a 7. cikk harmadik bekezdésével is, amely így hangzik: Egyetlen szerb-horvát-szlovén állampolgár sem korlátozható bármely nyelv szabad használatában... bármilyen közzététel terén... Ez a szakasz is tehát a leghatározottabban tiltja azon korlátozó intézkedéseket, amelyekkel a magyar műkedvelő előadásokat be akarják tiltani, illetve ha nem is betiltani, de korlátozni.

Mindennek az kölcsönöz most szomorú aktualitást, hogy a belügyminisztérium rendelkezése értelmében nem engedélyezték a magyar műkedvelő előadást. Igazán nem tudjuk megérteni, hogy milyen veszélyt jelentett volna az, az egyének vagy állam biztonságára, ha magyar nyelven adtak volna elő olyan darabot, amelyet az ország államalkotó többségéhez tartozó színészek több százszor játszottak már színpadjaikon. Az csak nem bűn, ha az ország magyar közönsége magyar nyelvű előadást akar hallani? Épen ezért érthetetlen előttünk ez az intézkedés, amely azonban nem egyeztethető össze a saint-germaini szerződéssel sem. A kulturális szabadság, amelyet ez a szerződés biztosít és amelyet mi ennek alapján követelünk, olyan minimális, amit egy kultúralt néptől nem lehet megtagadni. Azok azonban, akik azáltal vélnék szolgálatot tenni az országnak, hogy ezt a kulturális szabadságot guzsba kötik, igazán nem tesznek jó szolgálatot, mert egyáltalán nem járulnak hozzá a lelkek békéjéhez és az általános megelégedettség biztosításához.

Mi azonban bizunk abban, hogy illetékes helyen reparálni fogják ezt a hibát, éppen azért, mert most minden azt követeli. El-

végre valamihez kell az ország magyar kisebbségének is joga lenni és a legkevesebb, amit kérhet az, hogy engedélyezzék a ma-

gyar műkedvelői előadásokat még ott is, ahol eddig nem minden esetben engedélyezték.

Bécs lakossága telve félelemmel és pesszimizmussal

A lakosság óriási izgalma, 300 kórházi szükségágy, huszonkét mentőkocsi és rengeteg orvos várja a katonai táborra átalakult Bécsujhelyen a mai vasárnap lefolyását

Bécsujhelyről jelentik: A pályaudvarra állandóan érkeznek katonai alakulatok. A katonaság megszállta a fontosabb középületeket. A várost a szociáldemokrata munkások vörös zászlókkal lobogózták fel. Főleg azokat az utcákat és utakat lobogózták fel a munkásság, amelyekben a honvédelmi szervezetek tagjai tartják felvonulásukat.

Nincs kizárva, hogy a honvédelmi szervezetek a vörös zászlót provokálásnak veszik és éppen ez vezet majd zavargásokra.

A bécsujhelyi polgármester kiáltványt tett közzé a lakossághoz, amely szerint megszemélt biztonsi intézkedéseket fogantottak és bizonyosra vehető, hogy október 7-ike rendezés nélkül fog elmúlni.

A bécsi lapok bécsujhelyi jelentése szerint,

a város katonai táborhoz hasonlít. Valamennyi középület és közintézmény előtt katonai őrség áll.

A postaépület előtt egy tüzerüteg őrködik, a belső helyiségekben géppuskákat helyeztek el. Az egész környék azt a benyomást kelti, mintha ostromállapotot hirdettek volna ki. Badentől Semmeringig, a vasútállomásokat a szövetségi hadseregnek mintegy

négyezer embere őrzi.

Az Arbeiter Zeitung üdvözlét intez a védőszövetséghez és a munkásság nevében annak a reményének ad kifejezést, hogy a védőszövetség gondoskodni fog róla, hogy október 7-ike ne legyen áldatlan viszályok és esztelen vérontás napja, ami csak ártana a munkásság ügyének, mint ahogy ártalmára volt a július 15-ike is. A burgenlandi szociáldemokraták, az alsóausztriai pártvezetőséggel egyetértésben elhatározták azt, hogy nem vonulnak fel Bécsujhelyre.

Az osztrák fővárosban a polgári lakosság nagy nyugtalansággal várja, a bécsujhelyi felvonulást. Az idegességet még fokozzák a hatósági előkészületek. A bécsujhelyi kórházban 300 szükségágyat állítottak fel, huszonkét mentőkocsit és sok bécsi orvost bocsátottak rendelkezésre. A külföldi újságírók szinte egyhangulag azt tartják, hogy Ausztria jövőjére nézve tragikus lehet, ha a két tábor összeesap. A vidék hangulata kissé nyugodtabb, Bécs azonban telve van félelemmel és pesszimizmussal.

Bécsujhely lakosságának tehetősebb része százával hagyja el a várost és vidékre utazik, mert nem akar tanuja lenni az esetleges véres összetűzéseknek. Bécsben és a környékén az elmúlt éjjel nagyszabásu razzia tartottak és az egyik laktanyába szállították, a többszáz főre tehető kétes elemeket, akiket a razzia során elfogtak.

Október 12-ére hívták össze a szkupstinát

Beograd ünnepel — Vasárnap kezdődnek a szaloniki frontáttörés tízéves évfordulójával kapcsolatos nagyszabásu ünnepségek — Teljes szélcsend a politikában

Beogradból jelentik: A főváros ünnepel s így a politikában teljes szélcsend állott be. A mai napig már százezer vendég érkezett Beogradba. Tegnap este érkezett meg az angol és a francia katonai delegáció, amelyet ünnepélyes keretek között fogadtak. Ugyancsak tegnap este fogadták a francia frontharcosok küldöttségét is, amely zeneszóval vonult be a városba.

Nagy érdeklődést keltettek a festői viseletű dalmáciai szerbek, akik énekszóval

vonultak fel az utcákon. Lelekes tüntetésekkel fogadták az ország minden részéből érkező szokolistákat, csetnikokat, orjunásokat és a többi nacionalista szervezeteket. Nagy számban érkeztek küldöttségek a Vojvodinából, Szremből és Boszniából is.

A főuccákon diadalkapuk fogadták az érkező vendégeket, a városi tanács pedig művészies izléssel diszitette fel a Teraziját.

Tegnap reggel

ujabb próbát tartottak a csapat-szemléből, mely impozáns kerek között bonyolódott le. A város fölött 106 repülőgép keringett.

Az ünnepségek sorozata vasárnap reggel kezdődik Mestrovics híres szabadság-szobrának a leleplezésével és a kalimegdáni park megnyitásával.

A minisztertanács tegnap délután újabb ülést tartott, amelyen részletesen megbeszélte az ünnepségekkel kapcsolatos intézkedéseket.

A demokrata miniszterek értekezlete

A demokrata miniszterek tegnap délután az építésügyi miniszter szobájában értekezletet tartottak.

Az értekezleten résztvett Davidovics Ljuba is, aki a politikai helyzetet ismertette. A konferenciát kedden folytatják.

A dalmáciai agrárkérdés

A radikális képviselők tegnap délben rövid értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek a dalmáciai agrárkérdéssel kapcsolatos helyzetet. Az értekezlet nem hozott határozatot.

A képviselőházat október 12-én délelőtt 10 órára hivta össze a képviselőház elnöke a napirend egyetlen pontja a további teendők megállapítása. Politikai körökben óriási feltűnést keltett a szkupstina korai összehívása, mert tudvalevő, hogy képviselőházat csak október 20-án kellett volna összehívni. A korai összehívást a készülő kibéküléssel hozzák kapcsolatba

A kormány rekonstrukciója

Radikális körökben tegnap sok szó esett a kormány rekonstrukciójáról, amelyet Korosec Anton dr. miniszterelnök október 20-ig szeretne végrehajtani. Egyes verziók szerint a kormányba még két radikális miniszter lépne be, míg a többi pártok megtartanák eddigi reszortjukat. Új miniszternek többek között Sztojadinovic Milánt is emlegetik.

A főbizottság tagjai meglehetősen rezerváltan viselkednek a rekonstrukciós kísérletekkel szemben. A főbizottság egyik tagja erre vonatkozólag a következőket mondta:

— A felelősséget a radikális klub többségére hárítjuk, amely eddig is a mi megkérdezésünk nélkül delegálta a minisztereket. Ami a klub elnökségét illeti, feltételezzük, hogy előzőleg Sztanojevics Acával fognak tárgyalni.

Letartóztatások Bródban és Novszkán

A csendőrség tegnap több zagrebi fiatalembert letartóztatott, akik Bródban és Novszkán a szociális bojkott érdekében népgyűlést hívtak össze. A fiatalembereket át-kísérték a zagrebi ügyészség fogházába.

Hirlapi csata Budapesten az október 6-iki gyászistentisztelet körül

Budapestről jelentik: A tegnap reggeli Magyar Hirlap és a délelőtti Mai Nap azt a hírt közölte, hogy a függetlenségi párt anyagi erők hiányában, a hagyományos október 6-iki gyászmisét nem tudta megtartani a Ferenciek templomában és ezért a Dohány uccai zsidó templomban tartja meg. A Magyar Hirlap szerint a függetlenségi párt képviselője a Ferencsektől azt a választ kapta, hogy a Ferenciek templomában október 6-án nem tartják meg az ugynevezett Batthyányi-misé, mert senki sem rendelte meg, vagyis senki sem fizette ki érte a díjat.

A feltűnést keltő ügyben a tegnap délutáni lapokban nyilatkozik a Ferencsek házfőnöke és kijelenti, hogy az október 6-iki gyászmiséért sohasem szöktak pénzt kérni. Volt ugyan egy alap, amely ezt a célt szolgálta, ez azonban már rég elértéktelenedett,

a Ferencsek azóta is minden évben megtartották a gyászmisét. A hagyományokhoz híven tegnap délelőtt 11 órakor is megtörtént az ünnepélyes gyászmise, amelyet Páter Bajor Afrik, a Ferencsek tartományi titkára mondott, fényes papi segédlettel. Nyilatkozatában megállapította a házfőnök azt is, hogy azok a közlemények, amelyek szerint bárki is érdeklődött volna a gyászmise iránt valószínűtlenek. Mégkevésbé kaphatott valaki olyan választ, hogy mise nem lesz, mert hiszen a gyászmise változatlanul szerepelt a tegnapi misék sorrendjében. És nemesak a házfőnöknel, de a sekrestyében sem járt senki. Annál érthetlenebbnek tartja a közleményeket és különösen azt a részét, amely arról szól, hogy a Ferencsek visszautasítása miatt, az aradi tizenhárom vértanu emlékezetére a gyászistentiszteletet a zsidó templomban kellett megtartani.

Mac Donald angol munkásvezér elindult európai körutjára

Londonból jelentik: MacDonald angol munkásvezér, tegnap politikai körutra indult Európába. Kiséretében utazik Sir Oswald Mosley munkáspárti képviselő feleségével, aki Lord Curson leánya. MacDonald legelőször Bécsbe megy, ahová ma érkezik

meg. Itt találkozni fog az osztrák kormány tagjaival. Utjának további állomásai Prága és Berlin. A Daily Express szerint MacDonald Berlinben beszédet fog intézni a német birodalmi gyűlés tagjaihoz.

Kirabolták a német követet a zágreb-beográdi gyorsvonaton

Beográdból jelentik: Kössler német követ feleségével együtt Zágrebból Beográdba utazott gyorsvonaton. Utközben ismeretlen tettesek ellopják a követ podgyászának egy részét. Az ellopott tárgyak értéke huszezer

dinár. A tolvajok nem vették észre és helyénhagyták azt a táskát, amelyben a követ és felesége ékszerei voltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Borzalmas autoszerencsétlenség Csehszlovákiában hét halottal

Michalovec-ből jelentik: Tegnap délután a város közelében Krasnovce község mellett, egy zsufolt autóbusz összeütközött egy tehervonattal. Az autóbusz vezetője éppen át akart haladni a síneken olyan helyen, ahol nem volt sorompó, amikor a közeledő tehervonat mozdonya elkapta a kocsit. A vonat mintegy hatszáz méternyire sodorta

magával az autóbuszt, amelyet a szósoros értelmében darabokra zuzott. Hét utas, köztük három gyermek halálát lelta a vonat kerekei alatt, tizenhárom sulyos sérülést szenvedtek. A sofőrt, aki sértetlen maradt, letartóztatták. A sebesülteket kórházba szállították, a szerencsétlenség színhelyére bírói bizottság szállt ki.

Elszomorító számok a bácskai nyomorról

„Vannak-e inségek a Bácskában?” E címen pár nap előtt vezércikkben foglalkozott a „Délbácska” a tartományi választmányának az inségek érdekében indított akciójával, amely megfeneklett, mert Bácskában nincsenek inségesek t. i. az illetékesek szerint. Hogy mennyire nem ösmerik a helyzetet, ahol legjobban kellene ösmerni, bizonyítja azt az alanti statisztika, melyet a tartomány szociálpolitikai osztálya állított össze. E kimutatás szerint a városokat nem számítva, Bácskában 19 község rendelkezik szegényházzal, amelyekben összesen 166 egyént helyeztek el. Ennek a 166 embernek évi ellátására 270.140 dinárt adnak ki, tehát egyre 1.600 dinár körül jut évente. Micsoda ellátás lehet az, az elképzelhető. Az átlag számok azonban sohasem mutatják a valót. Mert itt van pl. Petrovác község a maga 26 szegényházi lakójával, akikre az évi kiadás 1000, mond egyezer dinár. Nem egyre, hanem mind a huszonhatra! Ebből a szempontból még legjobb a helyzet St. Moravicán, ahol a 21 szegényházi lakó 8300 dinárba kerül, tehát egy egyén ellátására évente csaknem 4000 dinár jut. Ezekben a községekben még 481 egyén részesül közsegélyben.

A statisztika 33 oly községről tud, melyekben szegényház ugyan nincs, de közelítésre szoruló annál több van. A 33 községben 479 egyént segélyeznek s a segélyösszegek a 166 szegényházi lakó ellátására fordított összeget sem érik el. Hivatalosan tehát 1126 inségest tartanak számon Bácskában. De hogy mennyi azoknak az inségeseknek a száma, akik szegényből s más okokból meg sem kísérlik a köz támogatásának igénybevételét, azt csak sejteni lehet.

APOLLOBAN hétfőn és kedden

RUDOLF SCHILDKRAUT-tal
a főszerepben

A vén uzorás

Megrázó dráma 7 felvonásban

— Operettelőadások a Szlobodában.. A noviszád—eszéki nemzeti színház szerdán, október tizedikén operettelőadást rendez a Szlobodában. Ez alkalommal Stolz Róbert „Adieu Mimi” című népszerű operettje kerül színre, mely annak idején Noviszádon is nagy sikert aratott. A címszerepet Michl Milka, a beográdi operett szubrettje játssza, a többi főszerepekben pedig Kransevics, Kokotovics és Klemencsics lépnek fel. A rendezőség rendkívül mérsékelt helyáratat állapított meg: 30, 20 és 10 dináros árban. Erkély 25 dinár. Jegyek elővételben a „Szlávia” könyvkereskedésben, az előadás napján pedig a Szloboda pénztáránál kaphatók. A noviszád—eszéki nemzeti színház az év folyamán rendszeresíteni fogja az operettelőadásokat s legközelebb a legújabb slágereket hozza színre.

Előkelő világcég novisadi fiókja jómegjelenésű perfekt szerb, magyar és német

levezőnőt

aki egyuttal perfekt gyors és gépirásban is azonnali belépésre keres. Ajánlatokat „Levezőnő” jelige alatt „REKLAM” hirdetőiroda továbbítja.

A kisasszony férje

világsikert elért vigjáték

Október 13-án a Szlobodában

Tizenhét és fél millió dinárért emelt védgát

13 községet véd az árviz elől

Készül a szonta-bogojevoi hatalmas töltés

A bogojevo—vajsza—zsivai ármentesítő társulat a biztosítandó területeinek érdekében 1927. tavaszán nagy anyagi áldozatok árán elkészítette a Szonta—Bogojevói hatalmas lokalizációs töltést, amely tizenegymillió dinárba került. Ismeretes ugyanis, hogy a társulat által védett területek az elmúlt és százmillió károkat okozó árvizeket az apatini töltéseken beállott szakadások folytán kapta. Hogy ez a katasztrófa a jövőben elő ne fordulhasson, a társulat egy keresztöltést építtetett a Szonta—Bogojevó csárdai műton 700.000 köbméter földanyaggal. Az építkezéshez a bácskai tartomány 25%-kal, a vasut 30%-kal, míg a társulat 45%-kal járult hozzá. Ezzel a megépített hatalmas lokalizációs töltéssel biztosítva van ugy a társulat, mint a vasut egy felülről jöhető árvizvel szemben. Ezen óriási pénzbe kerülő munkát el kellett végezni akármilyen megerhelést is jelent, a közbiztonság szempontjából.

A társulat körülbelül egyidőben kezdte meg a töltéseinek megerősítési és magasbbitási munkálatait. A társulat 66 kilométer hosszú töltése 13 falut és 60.000 holdat biztosít. Ezen munkálatok már nagyon előrehaladtak és az egymillió ötszáz ezer köbméter földet igénylő munka nemsokára készen fog állni. A fővonalon és pedig Bogojevótól egészen a hetedik kilométerig dolgoznak még munkások, míg a megerősített töltésvonal a hetedik kilométertől kezdve egészen Bácsko Novo Szelóig teljesen készen áll. Végig haladtunk a hatalmas töltésvonalon a társulat igazgató-főmérnökével Matejin Mility urral, aki a Délbácskának a következőképpen nyilatkozott az egész töltésmunkálatokról:

— A társulat a töltés fővonalának kiépítésére az Állami Jelzálogbanktól 17,500.000 dináros hosszulejárati kölcsönt kapott. Ezzel az összeggel a társulat a szükséges egymil-

lió ötszáz ezer köbméterből 1,000.000 köbmétert teljesen kiépített és most folyik a hátramaradt négyszázötvenezer köbméter kiépítése, mely munka elvégzése a legjobb mederben folyik. A nagymunkálatok idején a társulat 2000 munkási és 800 kocsi foglalkoztatott, míg most 460 kocsival 1100 munkás dolgozik. Ellentétben a többi társulatokkal, mi a munkálatokat házikelésben végezzük és így a fővonalon csak 13 dinárunkba kerül egy köbméter. A társulatot a munka ily módon való kezelésére a régi tapasztalat irányította. A töltésvonalat átlag egy méterrel emeltük és a töltés az eddigi 3.60—4 méter helyett 4.20—5 méter magas, amely magassággal a töltések plusz 9.10 méter magas vizállást bírnak ki. A töltések szabványszelvénye a következő: a töltés magassága amint mondtam az eddig észlelt azaz az 1926. árviz feletti egy méter. A töltéskorona 5 méter széles, a Duna felől 1:3 lejtővel, s belső oldalon 1:2 lejtővel, helyenkint hozzávaló 1 vagy 2 négy méter széles padkával. Az apatini pumpától kezdve a társulati 7-ik kilométerig 3 padkával van kiépítve, mert a töltés itt a legmagasabb.

Időközben megérkezünk Bácsko Novo Szelóhoz. Itt meglepetés fogadott. A munkások és kocsik száza egy új töltés építésén dolgoznak. Az építkezés eltér a töltés irányától és teljesen új vonalat vesz. Kérdőleg nézek Matejin főmérnökre, aki siet is megmagyarázni ezt a változást:

— Itt teljesen új töltést építünk. Letérünk a főtöltésünktől és egy új, háromszög alakú, 6 kilométeres töltést építünk. Ugyanis a legutóbbi árvizeknél tapasztaltuk, hogy itt a töltésünk hátvonala rossz és igen kedvezőtlenül fekszik Bácsko Novo Szeló védelmére való tekintettel, amely község tudvalevőleg az 1926. évben a legnagyobb katasz-

trófiának nézett elébe. Ennek a töltésrésznek kell t. i. megvédenie egész Alsó-Délbácskát. Ezzel az új töltéssel határozottabban fogjuk védeni a területeket. Azonkívül ez által újabb 1000 holdat ármentesítünk. Ellátjuk szivattyuházzal és belvizlevezető csatornázással. Az új töltés Bácsko Novo Szelónál kezdődik és a bukini zsilipnél csatlakozik a fővonalhoz. A munkálatok 450.000 köbméter földet igényelnek és egységáruk köbméterenként 10 és fél dinár. A szükséges hatmillió dinárt úgy hoztuk össze, hogy az érdekeltek jegyeztek kétmillió dinárt, a társulat adta a további kétmillió dinárt a Jugoszlávenszka Banknál vette fel hosszulejárati kölcsönként a társulat. A munkálatok egy hónappal ezelőtt kezdődtek és eddig 120.000 köbmétert építettünk ki, átlag 800 munkással és 350 kocsival. Most arra törekszünk, hogy e munkálatok számát 2000-re emeljük fel, akik 700 kocsival fognak dolgozni. Az új töltésnek igen kedvező fekvése van. Szabványszelvénye a rendszer eunai töltésszabványszelvény, 2 és fél méterrel 4 méter magasságig. Ezen munkálatokat is házikelésben végezzük. Az összes munkálatokkal megfelelő időjárás mellett 3—4 hónap alatt megleszünk.

A látottak és hallottak alapján olyan érzések között bucsuztam el a bogojevo—vajsza—zsivai ármentesítő társulat érdemes főmérnökétől, hogy a társulat védelme alatt álló Szonia, Doroszlovo, Szrpszki Miletics, Odszaci, Karavukovo, Bogojevo, Vajsza, Bogyon, Plavna, Deronya, Bácsko Novo Szeló és Bukin lakossága valamint egész Délbácska nyugodtan végezheti fáradságos minden napi munkáját és nem kell tartania attól, hogy a Duna egy szép napon elvigye munkájának megérdemelt gyümölcsét.

(U. E.)

— Amanullah balsikerű reformjai. Konstantinápolyból jelentik: Amanullah, afgán király, aki európai uja után, erős kézzel fogott hozzá országának modernizálásához, most váratlanul súlyos akadályokba ütközött. Az európai ruha bevezetésére vonatkozó rendeletét azonban a hatóságok nem is merték kibocsájtani, mert bár a férfiak nagyon szívesen hordják az európai ruhákat, arról hallani sem akarnak, hogy a nők letegyék a fátyolt.

Vizkereszt éjjelén

Irta: Szvetozár Čorovics,
szerbből fordította: Mák Aladár.

Közeledik az éjjel, az egész városkát sűrű sötétség lepte el, csak ott, a városnegyed végén, egy kis, szegény házacskában csillámlik még gyöngye fény. Rövid gyertya, fagygyertya küzd a halállal...

Majdnem tövig égett s aranyos lángja hajladozik és reszket és lassan serceg, apró, kékes foltokat vetve szét, alig világitva meg a szobának azt a részét, hol szakadozott matracon, haldokolva fekszik a beteg asszony...

Fejéhez közel kis ablakocská... Emellett ül a sovány, halovány, hét éves kisfiú és elmélázva néz az égre. Rahajolt az ablak végére, kezére támasztotta fejét, sem nem mozdul, sem nem beszél. Mintha kőből volna. Csak ha a beteg hangosabban jajdul, fordul feléje s szinte sugva kéri:

— Nagyon fáj anya?

— Oh... fáj...

S ő csendesen megcírogatja arcát.

— Ne félj, elmulik!

Majd ismét megfordul és néz, miként előbb. Az ég kerekén széthúzódtak a csillagok s mintha mosolyognának rája.

S ő nézi őket, nézi soha nem fordítja el tekintetét. Mintha azok nem is csillagok volnának, hanem különféle szép játékszerk, amiket a gyermekek oly szívesen és oly soká nézegetnek...

Egy csillag hunyorit, szárnyra kel és elenyészik az éjben, színt nyomot hagyva maga után... A kicsi megnezi s mintha előbb sohase látta volna boldogan mosolyog.

— Most! — suttogja halkan. Azt hitte, hogy most még néhány csillag esik le s akkor lesz, amire valójában vár! — megnyílik az ég. Eppen reggel beszélgetett társaival az iskolában (az első osztályba járt) mikor egyik azt mondotta, hogy Vizkeresztre virradó éjjel, éjjelkor mindig megnyílik az ég. S akkor ki mit kíván, kérjen, óhaja teljesül.

A gyermekek mindnyájan kimondták, hogy megvárják az éjjelt...

— „Én aranylovat kérek”, — mondja egyik. — „Én császári öltözéket!” — „Én gyémántos kardot! Csak ő hallgatott.

— S te mit? — kérdezik.

— „Én... hogy gyógyuljon meg anyám...”

Neki valóban nem volt nagyobb kívánsága annál... Szegény anyja... Két hónapja fekszik és szenved és senki sincs nála aki ápolja, rajta kívül, csak még Anna szomszédasszony látogatja meg minden reggel és hoz valami ajándékot...

S ő, naplementekor mindjárt az ablakhoz ült, kezdte nézni az eget, várva, hogy megnyíljék. Holnap Vizkereszt és az éjjel meg kell nyílnia!... Már elgondolta azt is, amit mondani fog. De gyorsan ki kell mondani, mert az ég hamar bezáródik.

— Istenem gyógyuljon meg anyám! — így fogja mondani. Akkor semmi kétség, Isten meghallgatja és megküldi neki az egészséget. S ő akkor fel fog kelni erről a matracról. Nem lesz halovány és sovány, hanem felt és piros, nem is lesz ily szomorú és buskomor, hanem vig, teljesen vig s vele, mint előbb tréfálni fog, nyalábban hordja és ezt a kedvelt dalát fojja érekelni:

Božić, božić bata,
Nosi kitu zlata,
Da pozlati vrata,

I oboja poboja

I svu kuću do kraja.

Ezenkívül keresni fog, mézes kalácsot vesz neki, mint régen. Szép új ruhát varr neki, hogy ne járjon oly rongyosan, mint most.

— Anyukám! — szólítja halkan.

— A... felel nyögve a beteg.

— Még egy kicsit... és meggyógyulsz!

— mondja neki bizalommal.

S eltitkolta: miként fog meggyógyulni.

Először le akarta neki imádkozni az egészséget s csak reggel, amikor egészségesen és vigan ébred, mondja meg neki, mint várta az ég megnyílását és hogy kérte az Isten...

A gyertya, mely eddig tövig égett, durran egyet és elenyészik.

A szobát sötétség lepi el.

A kis fiú az első pillanatban összerenzen, de mindjárt még erősebben simul az ablakhoz s néz...

Csak még néhány csillag hulljon és megnyílik az ég! suttogja.

Sóhajta várja, hunyorit-e, elalszik-e még egy csillag?

A csillagok — épu gy mint előbb, — csillogtak és mosolyogtak,

— Istenem, gyógyuljon meg anyám! ismétli félhangon imáját, csak hogy el ne feledje és meg ne zavarodjék, mikor váratlanul megnyílik az ég.

— Aludj! szól halkan a beteg, a suttogásról észrevéve, hogy még nem alszik.

— Aludj te anyám! Én mindjárt fogok! feleli nem fordulva vissza.

Kinn hallik a sip hangja. Az éjjeli őrhívta társát. A távolból visszhangzik a másik fűtőszó... S újra elhal minden...

Gyorsan meglesz! szól a kicsi s meg-

A zöld kutyafej

(Igaz történet.)

Két év előtt Keszthelyen nyaraltam. A „Hullám” szálló emeletes erkélyszobájában szállásoltam el magamat. A két hónapot, mit ott töltöttem, semmi sem zavarta meg, s ha az utolsó este egy kis kalandban nem lett volna részem, most tollam nem sercegne e papírdarabon.

Ugy történt, hogy másnap reggel indulni akartam haza. Korán megvacoráztam az előkelő hotel vacsoratermében, ahová a korán beálló őszi időjárás miatt szorultunk be, s alig volt 10 óra, mikor szobámba tértem, hogy korán aludni menjek. Csomagjaim egy nagy dombba összerakva feküdtek a szobám közepén, azokra dobáltam ruháimat, hogy reggel mentől előbb kéznél legyenek. Kívül eszeveszeten húzta Rigó Jancsi a bánatos nótákat, lefeküdtem, de lámpámat égve hagytam egy kissé. Alig dőltem párnámra, mikor hirtelen elaludt a lámpám és néhány pillanat múlva alulról zúgás-morajlás hallatszott. Mint egy felrajzott méhkas úgy zúgtak, búgtak az emberek a vendéglőben, a rajha cigányok pajkosan belecincogtak, vagy a nagybögös belebúgott vonójával, melyre ijedt felkiáltás, majd kacagás hallatszott. Félig-meddig örültem, hogy nem kell elotlanom a lámpámat, féloldalt dőltem és próbáltam aludni.

Kívülről éles hang süvöltött a szobám felé:

— Rövidzárlat! A második emeleten kigyulladt az egyik függöny!

Több se kellett nekem, sem másoknak. Alig ugrottam ki az ágyból, hallottam a zúgást, búgást emeleten, földszinten, száguldást a lépcsőkön, folyosón.

Hiábavaló munkát sohasem szerettem végezni. Az ajtóhoz mentem, kinéztem rajta. Sötét alakok rohantak el előttem. Előreléptem, megállottam. Egy úr ütközött belém:

— Na, ne álljon az útba! — kiálltott ingerülten, visszaléptem oldalt és gondolkodtam, hogy miért rohannak úgy az emberek. Egy kis lármára így megijednek! Alighogy elgondoltam, öblös hang hallatszott alulról:

— Ne jöjjenek kérem, hiszen nincsen

ismétli imáját... Ámbár, valami suly nehezedik fejére. Önként csuklik mellére s szempillái mintha ólomból lennének, néha néha összecukodnak.

— Istenem gyógyítsd meg anyámat! — suttogja monoton hangon, mintha leckéjét tanulná. S feje mind nehezebb, nehezebb.

Egyszerre mintha minden csillag eltűnt volna az égről... De nem mintha hunyortottak és elenyésztek volna, hanem mintha valaki sötét terítővel fődte volna el őket... S a távolban mintha valami dübörögni kezdene s mind erősebben... mind erősebben. S minél jobban közeledett a dübörgés, annál jobban és jobban áradt szét valami csodálatos fényesség. Lassan, lassan, megvilágította a kis szobácskát, erősebben mint a fagygyertya fénye... Egyszerre csak borzalmasan felragyognak. Oly nagy világosság támad, hogy a kicsi majd megvakul. „Megnyílt az ég”, mintha fején keresztül ragyogna át a szó. Hangosan mondja el a betanult imát:

„Istenem, gyógyuljon meg anyám!”

Amint ezt kimondja, eltűnik a fény. Sötétség borít el újra mindent,

Ugyanabban a pillanatban szépen anyjára tekint, mint emelkedik fel a matracról és megy hozzá, hogy megölelje. Oly szép volt most, erős és egészséges, mint aminőnek ismerte míg igen kicsiny volt... Ő felsikolt örömben és keblére röpül. Anyja magához szorítja, csókolja, forrón csókolja. Ezek a csókoly kedvesek, oly édesek voltak neki! Azt sem tudta mit csináljon a mérhetetlen boldogságtól. Ő is megöleli és adja vissza a csókolyat még forróban még édesebben... A hajnal már megvirradt, mikor fölébredt. Lassan kinyitja szemét, megdörzsöli,

semmi baj! Vaklárma az egész.

Méltatlankodva felelt, artikulátlan hangokon az igen válogatott közönség.

Nem sokat törődve velük, — benyitottam a szobámba. Beledobtam magamat az ágyba, becsuktam szempilláimat, és boldogan elaludtam.

Az ablaküveg csörömpölése riasztott fel hajnali álmomból. Az első pillanatban finom ibolyaillat ütötte meg az orromat. Körülnéztem. Oly furesa, de fel nem emelkedtem fekhelyemről. Álomnak képzeltem — a valót.

Hirtelen mégis felültem. Az ágyam széléhez támasztva egy zöld kutyafej vigyorgott felém. Amulva néztem a jelenséget. Annak képzeltem, szemem káprázásának hittem, de mentől inkább előrehajoltam, annál inkább kellett meggyőződnöm annak valóságáról. Hirtelen elkaptam a kutyafejet.

Nem is fej volt egyedül! Bot, amelynek egyik végére kutyafej volt erősítve. Zöldre volt festve. Közelemben magamhoz és elgondolkodtam. Hogyan kerülhetett ez ide? Ki hozta ezt a kutyafejet a szobámba?

E pillanatban hirtelen megvillant valami az agyamban. Talán én kerültem más-hová? Talán... Eh, e gondolat lehetetlen. Hisz itt vagyok a szobámban. És hogy meggyőződjem gondolatom helyességéről: Körülnéztem.

Majd kiestem az ágyamból. Dehogy is ágyamból, hisz nem voltam a szobámban. Agyam mellett spanyolfal emelkedett. Ez sohasem volt nálam. Lassan felemelkedtem, áttekintettem a függönyön.

Szöke fűrtök borultak egy alvó nő keblére. Finom, kis orrán lassan szivta be az ablakon beáradó friss levegőt. Melle lassan pihegett, arcán boldog mosoly áradt végig, nem lehetett több 24 évesnél. Elbámultam a szép jövevényen, csodálkozásomban majd megfeledkeztem arról, hogy más szobájában vagyok.

Lassan visszadőltem az ágyba. Mitévő legyek? Hogy kerültem ide? Gondolkodtam és lassan rájöttem az utóbbire:

Persze, elcseserltem az ajtókat. A tűz-

körülnez. Eszébe jut az a fényesség és hogy imádkozott anyjáért.

Lassan fölkel és az ő helyére néz.

— Vajjon fölkel? suttogja halkan. Hozzá közeledik és ráhajol. Ő meg fekszik csendben, mozdulatlanul, halvány sárgán mint egy szent.

— Alszik, sugja a kicsi. Mégis kíváncsi volna látni, föl tud-e kelni, megölelni őt. Ennek meg kell lenni, mert ő ezt kérte, amikor megnyílt az ég.

— Anyám! hívja halkan. De az nem válaszol.

— Anyám!

Ő hallgat.

— Alszik, suttogja ismét. Majd félrevo-nul, kissé távolabb leül, várva anyja ébredését. Ezalatt jön Anna szomszédasszony. A szobába lépve kissé erősebben zörög az ajtóval.

A kicsi ujját ajkára teszi.

Anyja alszik! suttogja. A szomszédasszony megáll és a betegre tekint. Majd hirtelen hozzányúl és elkapja kezét. A kéz hideg volt. Könnyek szöknek szemébe, sikoltani akar, de itt a kicsi, visszatartja magát.

— Alszik! mondja feléje fordulva és kézen fogva őt.

— Gyere hozzám, míg föl nem ébred!

A kicsi húzódozik. Megáll, gondolkodik.

— Menjünk, mondja végre. De halkan, hogy föl ne ébresszük.

S lábujjhegyen megy el. Amikor az ajtóhoz ért, nem bírta ki, hogy rá ne tekintsen. Visszatér hozzá, lassan, egészen lassan, megcsókolja a matracon szélesen elnyújtott kezét.

— Aludj anyám!... En nem foglak téged felébreszteni.

lárma, az az oka mindennek, De most mit csináljak? Ha kimegyek, megláthat valaki és az a szegény ártatlan teremtes a legnagyobb botrány közepébe kerülhet. Ha itt maradok, akkor meg a nő felébredésével juthatok kellemetlen helyzetbe.

De hogyan is lehet valaki olyan lehetetlenül könnyelmű, hogy éjszakára nyitva hagyja szobája ajtaját?

Tenni kell! Cselekedni kell! — ezt harogta felém minden, még az átkozott kutyafej is ezt vigyorgta felém.

Nagy sóhajlás kelt ki a szomszédos ágyból. Összeborzadtam. Nem voltam gyáva, de féltem mégis a helyzettől. Az igen komoly volt. Most már ki sem mehetek, hisz biztosan ébren van. És hogy magyarázzam ki magamat?

Ah, de szerettem volna, ha mindez álmoként csipked engem, hej és próbáltam a feltevésemet bizonyítani, de hirtelen kicsuszott a kezemből a bot és a kutyafej legurult a padlóra, nagyot koppanva a finomra vikszelt parketton. Hirtelen elvesztettem öntudatomat. Most vége mindennek!

— Pál, maga már ébren van? — hangzott az álmos, félálomból hangzó kérdés.

Csak morogtam a felelettel.

Kis idő múlva csendes nevetést hallottam

Ekkor elhatároztam magamat. Lassan kiléptem az ágyból és gyorsan kimentem a nyitott ajtón.

Mikor szobámba értem, hangos kacaj hullámaint hallottam átverődni a falon. Nevettek. De min és mit?

Ez megrélelte bennem végsőn az elhatározást.

Becsengettem a szolgát, néhány sort firkáltam egy darab papírra, bocsánatot kértem, mindennek a sok tűzi-lármát okoztam és szellemesen hozzáfűztem: „Máskor zárja be a szobája ajtaját!”

Mindez oly ügyügyű ma már előttem! De akkor, akkor a lovagiasság és ügyetlenség csak erre a lépésre irányított.

A levelet a szolga átvitte.

Egy jó óra múlva kaptam választ tőle. Rövid volt de sokatmondó.

„Nagyon ügyetlen volt fiatal barátom: Ismeretlen idegen!”

Meghökkenem. Hirtelen világos lett előttem, hogy miért voltam ügyetlen. Persze: benyitni egy idegen szobába, ott aludni, levelet írni, mentegezni magamat, mind ez nagy ügyetlenség! A kis idegen mégsem volt szellemtelen.

Bántott is a dolog, nem is. Gyorsan kiestem a vasúthoz és még délután Pesten voltam.

Idén, hogy grázi utamat befejeztem, augusztus végén, a gyors egy II. osztályú fülkédjeden foglaltam helyet. Sokat mászkáltam a négy hét alatt. Este volt, végigfeküdtem az egyik ülésen és elszunyókáltam.

Nem sokáig. Az egyik állomáson öten is feljöttek a kupéba, és én kénytelen voltam helyemet átengedni és egyetlen hellyel megelégedni. Velem szemben egy fiatal hölgy foglalt helyet. Nem érdekelt, tovább aludtam.

Szememre álom már nem jött, úgy, hogy egy negyed óra múlva végérvényesen befejeztem aznap esti alvásomat. Az első ami a szemembe tűnt: a szembenülő nő mellé tett zöld kutyafej. Először nem hittem szememnek, kimeresztve néztem a kutyafejet, már utána akartam nyúlani, amikor akaratlanul meglöktem a hölgy lábát. Szeméremes pardonnal feleltem a véletlenre, a szemébe néztem. — Ő volt!

Ugy látszik, a kis hölgy észrevette csodálkozásomat, vagy megismert, mert mosolyogva üdvözölt szép kék szemével. Én gyorsan a kutyafejre pillantottam. Az is felém vigyorgott.

Azt éreztem, hogy tükön ülök. Ezt az érzést a nő mosolya sem távolította el.

Nehogy feltűnést keltsék, kimentem a fülkéből. Cigaretára gyújtottam. A gyors Siófok felé rohant. Ujra a Balaton mellett. Felmerültek előttem a két év előtti reggel eseményei. Mennyire éreztem szavainak iga-

zát. S most újra itt van, most megismerhetném... eh, de minek?

Siófok után néhány állomással visszatértem a fülkébe. Egész üresen tátongott felém. Beléptem. A helyemen ott feküdt a zöld kutyafejű bot. Mellette egy cédula, néhány sorral:

„Ujból igen ügyetlen volt. Talán a bot meghozza a szerencsédjét”.

Nevettem, de bosszúságból. Első pillanatban össze akartam törni, kidobni az ablakon, a következő pillanatban meggondoltam magamat. Hátha igaza van újból neki! Hátha meghozza a szerencsédmet.

Azóta a zöld kutyafejű a legkedvesebb társam, Mindig vigyorog, nevet, egyformán jókedvű. Magammal hordom, hátha találkozik egyszer bájos tulajdonosnőjével, akit kétszer is elszalasztottam magam elől.

Belohorszky Ferenc.

A szaloniki front áttörésének tíz éves évfordulója alkalmából ma hálaadó istentiszteletek lesznek az összes templomokban, hétfőn pedig nagy katonai szemle a Háltéren

Noviszádon is nagyszabásu keretek között ünneplik meg az évfordulót A beográdi ünnepek

A szaloniki frontáttörésnek tízéves évfordulóját Noviszádon is nagyszabásu keretek között ünneplik meg. A főkapitányság tegnap dolgozta ki az ünnepek programját. Az ünnepek ma, vasárnap hálaadó istentiszteletekkel kezdődnek a következő sorrendben: Dél előtt 9 órakor a beltéri katolikus templomban, dél előtt 9 óra 15 perckor a zsidó templomban és dél előtt 10 óra 45 perckor a görögkeleti püspöki templomban. Az istentiszteleteken megjelennek a város, a polgári és a katonai hatóságok képviselői.

Hétfőn dél előtt 10 órakor tábortábori mise lesz a Háltéren s utána ünnepélyes csapatszemle és diszfelvonulás.

A csapatszemlén a petrovaradini és noviszádi helyőrség teljes létszámban részt vesz.

Tekintettel az ünnep jelentőségére a belügyminiszter rendelete értelmében hétfőn az összes állami hivatalokban szünetel a munka, az összes üzletek pedig egész nap zárva tartandók. Az iskolákban nincs tanítás. A város házait fel kell lobogóztatni.

A beográdi ünnepek

Beograd már tegnap óta ünnepi díszbe öltött. Az összes házak fel vannak lobogóztatva, a főuccákban ünneplő tömeg hullámzik. A külföldi delegációk már a tegnapi nap folyamán megérkeztek.

A legfényesebb fogadtatásban az olasz katonai delegáció részeseült.

Ugyancsak pénteken érkezett Beogradba a csehszlovák katonai delegáció, majd a „Csehszlovák Légio” valamint a cseh dobroylácok küldöttsége, akik tíz évvel ezelőtt résztvettek a szaloniki frontáttörésénél. A tegnapi nap folyamán érkezett Beogradba a belga és a román delegáció is.

Nagyszabásu érkeztek Beogradba a nacionalista szervezettek is, azonkívül a „Jadranszka Sztrazsa” kiküldöttsége, a tartalékos tisztek szövetsége, a bokelji tengerészek, az ország összes lövészesegységeinek kiküldöttségei, valamint az ország legrégebbi zenekara, a dubovnikai polgári zenekar, amely még 1878-ban alakult.

A hétfői csapatszemlén, amelyet a konjicai gyakorótéren rendeznek, 20.000 főnyi katonaság vesz részt, az összes csapat-

nemek részvételével.

Ófelsége a király óriási ezüstkoszorút helyezett el a hősök sírjára, amelynek szalagján a következő felirat áll:

Dicsőség és halhatatlanság, Alekszandar

A csapatszemle alatt 120 repülőgép fog keringeni a város fölött.

Dinics Dragutint tegnap este átkísérték az ügyészségi fogházba

Öt napig tartózkodott a rendőrség fogdájában

Megirtuk a napokban, hogy a noviszádi rendőrség egyik detektívje hétfőn délután a szubotica-i állomáson letartóztatta Dinics Dragutin noviszádi kereskedőt, aki éppen Magyarországból utazott hazafelé s aki ellen a noviszádi rendőrség

a nyilvánosság előtt mindezeig még ismeretlen okokból vizsgálatot indított.

A kereskedőt öt napon keresztül Mihajdzsics Sztanoje főkapitány személyesen hallgatta ki, a nyomozás részleteiről azonban semmi sem szivárgott ki, úgy, hogy a közvélemény még most sincs tisztában azaz, mivel vádolják tulajdonképpen a kereskedőt.

Mihajdzsics Sztanoje főkapitány tegnap

fejezte be a kihallgatásokat s miután teljesen, a legapróbb részletekig elkészítette a nyomozási anyagot, a hatalmas aktacsomót átküldte az ügyészségre.

Ugyancsak tegnap este 7 órakor kísérték át az ügyészség fogházába a kereskedőt is, aki két detektív kíséretében kocsin tette meg az utat az ügyészségre.

Az államügyészségen a soros ügyész fogadta Dinics Dragutint, majd miután kihirdette előtte a letartóztatást, a kereskedőt a fogházba vitték, ahol külön cellába helyezték el.

A vizsgálóbíró valószínűleg csak az ünnepek után fogja kihallgatni a kereskedőt.

Bűnvádi feljelentés az ófutaki községi előjáróság ellen

Az előjáróság az állami adók címén befolyt összegeket más célokra használta fel

Feltűnést keltő bűnygyben nyomoz a noviszádi államügyészség, amely élénk fényt vet a bácskai községekben uralkodó szomorú állapotokra. A noviszádi tartományi pénzügyigazgatóság ugyanis bűnvádi feljelentést tett az ófutaki községi előjáróság ellen

állami pénzek törvényellenes kezelése címén.

Az érdekes ügy előzményei a következők: — A noviszádi pénzügyigazgatóság közegei a napokban Ófutakon jártak azzal a kiküldetéssel, hogy az állami adók címén befolyt összegeket behajtsák. A pénzügyi közegek ez alkalommal megállapították, hogy a községi alkalmazottak nem kezelték szabályosan az állami pénzeket, hanem az adó címén befolyt összegeket

más célokra, többek között alkalmazottaik fizetésére használták fel.

Ez az eljárás minden tekintetben törvényellenes s ezért a községi alkalmazottak a büntetőtörvény értelmében felelősséggel tartoznak.

Mindezek alapján a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóság bűnvádi feljelentést tett a községi előjáróság ellen, nevezetesen Ruszinov Koszta községi végrehajtó ellen, aki az állami adókat nem szolgáltatta be az illetékes fórumnak.

A pénzügyigazgatóság részéről Knezsevic Milán vezette a vizsgálatot, aki elsőnek állapította meg a szabálytalanságokat.

A községi előjáróság két naplót vezetett s mindkét naplóban külön-külön, a befolyó összegeket. A vizsgálóbizottság azonnal jelentést tett észleleiről a tartományi pénzügyigazgatóságnak, amely a jelentés alapján szigorú eljárást indított a községi előjáróság ellen.

A feljelentéssel kapcsolatban a futaki községi hatóság a következőkben ismertette a tényállást:

— Nehogy félreértések legyenek, eleve is hangsúlyozzuk, hogy itt nem sikkasztásról van szó, hanem csak

az állami pénzek törvényellenes kezeléséről.

A mulasztás csak úgy keletkezhetett, hogy a községi pénztárnok és az adóvéghajtó nem ismeri az ügykezelést s minden valószínűség szerint a jegyző sem ismerte. Csak úgy magyarázható, hogy vétkes mulasztás történt. A kapott instrukciók értelmében most már rendesen vezetjük a könyveket s így remélhető, hogy az ügynek nem lesznek komolyabb következményei.

Mint beavatott helyen értesülünk, a vizsgálat folyamán több más súlyos mulasztás is kiderült.

A községnek két pénztárosa volt, egy állami és egy községi pénztáros, de egyik sem látta az adó címén befolyt összegeket, mert ezeket kizárólag Ruszinov Koszta kezelte,

aki a jövedelmi adó címén befolyt összegekből kifizette a községi alkalmazottak fizetését, valamint a község nyomtatvány számláit.

Kiderült azonkívül, hogy Ófutak községi előjárósága már 1924 óta nem zárta le az adókönyveket. Amikor erre vonatkozólag a tartományi pénzügyigazgatóság szigorú felszólítást intézett a községhez, a jegyző Beogradban kijárta, hogy a pénzügyminiszter megsemmisítette a pénzügyigazgatóság rendeletét.

Ugyanakkor azonban a pénzügyminiszter vizsgálóbiztost küldött ki a községbe, aki ugyanazokat a tévket állapította meg. Akkoriban Ruszinov Kosztát letartóztatták, miután azonban egyik ottani rokona deponálta az összeget, a végrehajtót szabadonbocsátották.

A tartományi pénzügyigazgatóság a főszolgabíró is figyelmeztette Futak község gazdálkodására, azonban mindezeig eredménytelenül. Most a pénzügyigazgatóság a bácskai tartomány választmányához is felterjesztést intézett, amelyben indítványozza, hogy a bűnösök ellen indítsa meg a legszigorúbb vizsgálatot.

Vakmerő betörés történt péntekről-szombatra virradó éjjel Dornstädter főtéri cukrászüzletébe

A betörő az ezresbankókhoz nem nyult s mindössze 250 dinárt vitt magával A finom süteményeket is érintetlenül hagyta

Péntekről szombatra virradó éjjel eddig még ismeretlen tettes behatolt Dornstädter Jakab főtéri cukrászüzletébe, ahol feltörte az összes pénzfiókokat s bár könnyűszerrel kirabolhatta volna a tulajdonos egész pénztárkészletét, mindössze csak 250 dinárt vitt magával.

Az anyagi kár tehát nem nagy, annál feltűnőbb az a vakmerőség, mellyel a tolvaj a betörést elkövette.

A betörő a Nyegoseva ucca 2. számú ház felől hatolt be az üzlethelyiségbe. Ez alkalommal két udvaron keresztül és két lakás mellett kellett elhaladnia. Ugylátszik senki sem vette észre, mert a betörő a legnagyobb kényelemmel látott hozzá munkájához. Először is a két udvart elválasztó vasrácsos kaput nyitotta fel, valószínűleg álkulcsal, majd innen az üzlet konyhaablakán próbált behatolni az üzletbe. A konyhaablakon azonban vasrács volt, s bár a betörő felfeszítette a rácsot, a kissé tulszük nyíláson nem tudott keresztüljutni.

Ekkor a betörő a konyhaajtót próbálta felnyitni, de nem boldogult vele, mert a konyha belülről vaskapoccsal volt elrekesztve.

A betörő azonban nem esett kétségbe. A konyhaajtón levő egyik bádoglemezt, mely a farámát helyettesíti, egyszerűen benyomta s miután az ígygen támadt résen könnyen benyulhatott, a kezével kinyitotta a kapcsot s kényelmesen besétált a konyhába.

A konyhán keresztül az üzlethelyiségbe ment, ahol három kassza áll. Először az amerikai pénztárhoz ment, melynek fiókját kinyitotta s tartalmát kiürítette. Mindössze 250 dinár volt benne bankjegyekben és aprópénzben.

A sikerült munka után a pult mögötti kis Wertheimszekrényt nyitotta fel, de a benne levő pénzt

érintetlenül hagyta.

Végül a kis kézipénztárt nyitotta fel, melynek Wertheim zára ellenállt ugyan, de a betörő egyszerűen felfeszítette a kis fiókot, de itt is

érintetlenül hagyta a pénzt, bár a rekeszekben 1700 dinár készpénz volt.

Az üzletben levő édességeket és cukrászsüteményeket figyelemre sem méltatta a betörő. A szerény kis zsákmánnyal a zsebében ugyanazon az uton, melyen behatolt, ismét eltávozott az üzletből s valószínű, hogy a hajnali órákban surrant ki az uccára, amikor a házmester már kinyitotta a kaput. A betörést csak reggel vették észre és azonnal jelentették a rendőrségnek.

A rendőrség részéről Malencsics Rodolyub rendőrkapitány, Milin Rade és Csapó detektív szállt ki a helyszínre, akik helyszíni szemlét tartottak az üzletben, de semmiféle olyan nyomot nem találtak, mely a betörő személyazonosságára vonatkozólag bármilyen támpontot nyújtana.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— **Asztma és szivbetegség,** mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhültek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

APRÓSÁGOK

1.

Egy lassan dőcögő vicinálisról hozta egyik ismerősöm ezt az apróságot. Az egész nem hosszú, mindössze az az egy mondat, melyet egy derűs és a vicinális menetesebességével nyilván elégedetlen utas irt rákrétával a helyi érdekű egyik kocsijának a külső oldalára:

— Behajolni veszélyes!

2.

Ne tessék haragudni a régi vicekért, ha jök. Emlékezzünk a régiekre, mondja a közmondás. Ha az embernek eszébe jut egy, szinte lehetetlen lenyelni.

Weisz bácsi jut eszembe, aki kissé önkényesen beszéli a magyar nyelvet, de azért hevesen és folyékonyan szokott vitatkozni. Megszólal valaki:

— Mondja Weisz bácsi, miért mondja maga, hogy Ojvidék, mikor olyan remekül mondja, hogy Úlaszország?

3.

Barátom kislánya, aki most az ötödikbe jár s a klasszikus költőket tanulja, legközelebb Dante „Poklá”-ból kap fel leckét. Azt mondja a kislány az apjának:

— Ugy örülök apukám, hogy a jövő irodalmi órán táncolni is fogunk!

— Mit fogtok? Táncolni az irodalmi órán?

— Bizony. A tanárnő említette, hogy legközelebb tanítani fogja nekünk a Dantepolkát!

4.

— Beállit hozzánk egy kedves törődött anyóka. A férje már négy hónapja a kórházban fekszik beteg.

— Na, mi jött hozzott hozzánk nyanya? — kérdezzük. Hogy van az ura?

— Kéremalásson tessék kiirni az újságba, drága jó uram tegnap meghalt.

— Ejnye, de sajnáljuk. Hány éves volt?

— Nyolcvan.

— Ez bizony szomorú. Aztán legalább nem szenvedett sokat?

— Az anyóka arcán végigszalad a könny.

— Nem, hála legyen a jóistennek, csak elaludt szegénykém. Olyan szépen halt meg, hogy öröm volt nézni.

1928. Október 7. Vasárnap.

Romai katolikus: *Olvasó Boldogasszony.* Protestáns: *Amál.* Görög keleti: *(Szeptember 18) Tekla.* A nap kel 5 óra 51 perckor, nyugszik 5 óra 18 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorologiai állomás jelentése). A Duna és Száva mellett kiderült. A hőmérséklet kissé csökkent.

Időjóslás: Az egész országban derült idő várható reggeli köddel. Az éjszakák, különösen a Vojvodinában, hűvösek lesznek. Noviszádon csendes derült idő lesz reggeli köddel. A hőmérséklet minimuma 2°, maximuma 16°.

— **ÜZLETZÁRÁS HÉTFŐN:** A nemzeti ünnepre való tekintettel a belügyminiszter távirati rendelete értelmében hétfőn, október 8-án az összes üzletek egész nap zárva tartandók, csak az élelmiszerárúszító üzletek maradhatnak reggel nyolcig nyitva.

— **Kinevezések a pénzügyigazgatóságnál.** Sijak Gavra dr.-t a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóság titkárát királyi ukázzal pénzügyi inspektorrá nevezték ki. Sztójánovics Dragutin az adminisztratív ügyosztály főnökévé lepelt elő.

Vinkovics fatelep Futaki ut (Kórház mellett) raktáron tart tűzfát, porosz kőszent, bécsi és felső sziléziai kokszot, retorta faszent és tetőcserepet. Telefon 22-57.

— **Hétfőn nincs hivatalos óra a városházán.** A szaloniki front áttörésének tizéves évfordulója alkalmából hétfőn, október 8-án a városházán nem tartanak hivatalos órát. A munka egész nap szünetel.

— A közigazgatási bíróság jóváhagyta a temerini tisztviselőválasztást. A folyó évi április hó 5-én megejtett temerini tisztviselőválasztást Kingyin Axentie kibukott községi írnok megfellebbezte. A tartományi főispán azonban jóváhagyta a választást és Kingyin fellebbezését elutasította. Kingyin a főispáni döntésbe nem nyugodott bele, s újra fellebbezett a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság ez ügyben hozott döntése most érintett meg Temerin előjáróságához. Eszerint a közigazgatási bíróság megerősítette a főispáni határozatot, s Kingyin fellebbezését legfelsőbb fokon is elutasítja. A tisztviselők megválasztása ezzel a döntéssel végérvényesen jogerőssé vált.

— **Esküvő.** Ifj. Birly József e hó 5-én házasságot kötött Jelle Hildegarddal, Stolpban (Pomeránia, Németország). Minden külön értesítés helyett.

BUTOR árban, minőségben utólagos ellenőrzés nélkül fizetésre is
HEMLER PÉTER utóda Novisad, Saffarikova ul. 30. Telefon 22-56

— **Felmentették a királysértés vádjáról.** A noviszádi törvényszék tegnap tárgyalta Izsák Károly topolyai vasutas ügyét, akit királysértéssel vádoltak. Miután a tegnapi tárgyaláson beigazolást nyert ártatlansága, a bíróság felmentette.

— **Elítélt hazárdjátékos.** A noviszádi törvényszék büntető tanácsa tegnap száz dinár pénzbüntetésre ítélte Patocski Lovrót hazárdjáték miatt.

— **Uj helyiségbe költözött a noviszádi iparfelügyelőség.** A noviszádi iparfelügyelőség a Szokolszka ucca 3. sz. alatti helyiségekből a Szuvoborszka ulica 11. sz. alatti új helyiségekbe költözött. (Mali Limán, Radivojevics villa). Hivatalos órák: 8—12-ig és delután 3—6-ig.

— **Az Ingyenkenyér-Egylet közgyűlése.** A noviszádi Ingyenkenyér-Egylet és Gyermekekotthon vasárnap, október 14-én, délután fél 11 órakor tartja ezévi rendes közgyűlését az egészségügyi palotában. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az elnöknő megnyitó beszéde. 2. A titkár jelentése. 3. A pénztáros jelentése. 4. A felügyelő bizottság jelentése. 5. Uj választmány választása. 6. Esetleges indítványok. A közgyűlés után a vendégek megtekintik a Gyermekekotthont. Az elnökség felkéri az egyesület tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Halálozás.** Arth Jaksi kulai borbélysegéd mult hó 29-én a Szarajevó melletti Kaszindó üdülőhelyen, ahová a szombori kerületi betegsegélyző pénztár küldötte, szivbajban 29 éves korában meghalt. Tetemét családjá haza hozatta s folyó hó 2-án helyezték, óriási részvét mellett, örök nyugalomra. A kulai Iparos Dalárda gyászénekekkel róttá le háláját buzgó tagja iránt.

— **Felhívás az autómobiltulajdonosokhoz.** A főkapitányság felszólítja az összes autómobil, teherautó és motorkerékpár tulajdonosokat, akik még nem kaptak új rendszámot, hogy a régi rendszámot kicserélésé végett jelenjenek meg kocsijukkal együtt a városháza udvarán, ahol új rendszámot kapnak. Malencsics rendőrkapitány naponta 7—1-ig délután 3—5-ig végzi a táblák kicserélését.

— **A póstarablókat átkisérték az ügyészség fogházába.** Taffe Józsefet és Luckmann Mihályt, a milliós postalópás tetteit tegnap délben átkisérték az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró csak az ünnepek után fogja kihallgatni a tetteiket.

Sikkes hölgyek

CENDRE DE ROSET

vagy

ROSE CORAILT

BOURJOIS, PARIS használnak

Villanyvilágítási zavarok Temerinben. A villanyvilágítást Temerin községnek a Jarakai villanyos részvénytársaság szolgáltatja most már két éve. Sokszor fordult elő, hogy üzemi zavar, motorhiba s egyéb okok miatt nemesak órákon, de napokon át szünetelt a villanyos áram szolgáltatása. Most már minden nap van valami baj a villannyal. Vagy későn gyullad ki, vagy ha kigyullad, hamarosan elalszik. Néha órákon keresztül sötétben várja a lakosság, míg a világosságot adó villanyos áram kuforrása működésbe jön. Sok panasz hallatszik az utcák kivilágítása ellen is. Előfordul, hogy az utcai lámpák 7-8 óra után gyulladnak ki, holott már két órákor sötét van. Ehelyett inkább az éjjeli világítás megrövidítése volna célszerű, amikor ugyanis kevesen, vagy egyáltalában nem járnak az utcákon. Nem egyszer fordul elő az az eset is, hogy míg a község többi szakaszán égnek a villanylámpák, addig egyik-másik szakaszon koromsötétség uralkodik. Hogy műkedvelői előadások vagy mulatságok alkalmával is sokszor kialszik a villany, ez kétségtelenül nagy zavarba hozza a közönséget. A villanyvilágítás ügyét ideje lenne már más uton-módon szabályozni s a villanyvilágítási feltételeket Temerin és Jarek között — tekintettel a fent felsorolt mizériákra — más alapokra kellene fektetni.

Komplett nyergok, loszerszámok, valamint különféle bőrárúk jól és olcsón csakis **Dietrich F.-nél,** Novisad, Kralja Petra ulica 30. sz. — Fiók: Novi Vrbas.

Ujból megkezdtek az új szombori kálvária építési munkálatait. Még néhai Körmöczy Ernő apát plébánosága idején a Rokus temetőben Molnár Miklós műépítész tervei szerint, melyeket Kotsis budapesti műegyetemi tanár vizsgált át, új kálvária templom építését kezdték el. Körmöczy apátplébános halálával az építési munkálatok abban maradtak s a csupasz falak már évek óta meredeznek az ég felé. Szkenderovics Antal pápai prelátus szombori plébános legelső teendői közé tartozott, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközökhöz mérten az építési munkálatok befejezését keresztül vigye. Kezdeményezésére a hitközség a több ezer hívő befogadására alkalmas templom kriptáinak, valamint a stációknak s az alattuk elhelyezett sírhelyeknek elkészítését határozta el. A

munkálatok a tervező építész felügyelete alatt már folynak s e hó folyamán be is fejeződnek. A templom két tornyának felépítése, a külső és belső díszítő munkálatok azonban a jövő évre maradnak.

ANGOL FÉRFISZÖVETEK legjobb **KABÁT** és **ULSTER** anyagok legolcsóbban vásárolhatók **HOLIK RUDOLF** az „Uj menyasszony”-hoz c. üzletében Novisad, Kralja Aleksandra ul. 12.

Súlyos baleset Temerinben. Erős Lajos kömüves a szőregi dobrovoljac telepen egy házépítésnél dolgozott. Péntek délután munka közben, a rosszul rakott tűzfal ledől s Erőst a több méter magas állványról leütötte. Erős az esés következtében mindkét keze szarát eltörte, s fején is súlyos sérüléseket szenvedett. Erőst kocsin hozták be Temerinbe, ahol sebeit dr. Mandel Endre községi orvos megvizsgálta és bekötözte, azután pedig ugyancsak kocsin be szállították a noviszádi kórházba.

A veszélyes szerep. Newyorkból jelentik. Demsey boxbajnok, a filmszínészi pálya után most színpadra lépett és feleségével minden este fellép a »Majestic« színházban a »Nagy útközet« című darabban. A boxbajnok minden este komoly meccset vív ellenfelével és ezért a szükség Ralph Shmithet szerződtette Dempsey partneréül. Demsey azonban már az első estén összezúzta Ralph Smith orrcsontját, úgy, hogy az lemondott a további szereplésről. A színház igazgatósága ezután Jack Hermann szerződtette, de az első előadás után ez is visszalépett. Ily módon az igazgató úgy döntött, hogy minden estére más boxolót szerződtet, mivel állandó szerződést egyik sem volt hajlandó elvállalni ilyen veszélyes szerep eljátszására.

VINKOVICS FATELEP átköltözött Futaki utra, közvetlenül a kórház mellé. (Villamos megálló) Telefon 22 57.

Az időjárásban változás nem várható — jelenti a budapesti meteorológiai intézet. Budapestről jelentik: Az időjárás az országban derült és igen hűvös maradt. A radiációs hőmérő a fagypontra alá süllyedt, több helyen der keletkezett. A légnyomás maximumának magassága Lengyelország felett 775 milliméter fölé emelkedett. Nyugateurópa az

északnyugati depresszióval kapcsolatban igen enyhe óceáni légáramlást kap. Budapestben tegnap délelőtt 12 órákor 13 Celsius volt a hőmérséklet. Időjárás: Az időjárásban változás nem várható.

Megkezdődött Budapestén a nemzeti eucharisztikus kongresszus. Budapestről jelentik: Az első nemzeti eucharisztikus kongresszust tegnap délelőtt a leányifjuság eucharisztikus közgyűlései nyitották meg. Délelőtt 11 órákor egyszerre két helyen tartottak diszgyűlést. A pesti oldal leányifjusága a Zeneakadémiában gyülekezett, a budai a budai Vigadóban. A budai diszgyűlésen megjelent Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás is. A diszgyűlést Horváth Győző felszentelt püspök nyitotta meg, majd a hercegprímás apostoli áldást osztott. A Zeneakadémián megtartott diszgyűlésen Zichy Gyula gróf kalocsai érsek megnyitó beszédében szóváltotta a mexikói vallásüldözést és a mexikói hősöket párhuzamba állította a római birodalom vallásüldözésének vértanuival. A kongresszus folytatódó ünnepségei és a körmenet ma délelőtt megy végbe a Bazilikában.

Németországi csónakkirándulók halálos szerencsétlensége a Vaskapunál. Dolnji Milanovából származó híradás szerint három német birodalmi csónakkiránduló szerencsétlenül járt a Dunán. A háromtagú kirándulótársaság sportesónakon indult vízi útjára. Csónakjuk a Vaskapunál örvénybe került és felfordult. Az utasok közül ketten megmenekültek, a harmadik azonban, a westfáliai Oehrlich Agoston a vízbe vesztett.

A Kraszin jégtörő megérkezett Pétervárra. Pétervárról jelentik: A Kraszin jégtörő hajó visszatért északsarki útjáról, mert a rossz időjárás és a korán beköszöntött tél lehetetlenné tette számára a további kutatást Amundsenék után.

Nem szükséges vízum a magyar határ átlépéséhez. Budapestről jelentik: A külügyminisztérium az idegenforgalom emelése céljából nagy vízumkedvezményt tesz a külföldieknek. Átutazásra szóló vízumot a vonatokon adnak ki, magyarországi tartózkodásra pedig Budapestén adnak ki vízumot. A külföldiek tehát vízum nélkül is átléphetik a magyar határt és a vízumot csak a Budapestre érkezés után kell megszerezni.

(26)

A FEKETE KÉZ

REGÉNY A TÁRSADALMI ÉLETBŐL

IRTA: NEMO KAPITÁNY

HUSZADIK FEJEZET.

Amíg a bányatelepen a gyárvezetőség és a munkások türelmetlenül várakoztak a mentési munkálatok eredményére s ismét nagy csoportokban verődtek össze az akna felső bejáratánál, addig az öreg Weidner, Johanna apja a bányatelep ellenkező oldalán tartózkodott. Az öreg munkást rendkívül aggasztotta leánya betegsége. Amikor most visszagondolt Berner doktor látogatására, valóságos félelemzés fogta el. Az orvos sokáig vizsgálta a leányt, majd amikor elkészült a vizsgálattal, így szólt hozzá:

— A magas láz teljesen érthetetlen jelenség s azért szükségesnek tartom, hogy holnap ismét meglátogassam a beteget.

— Hát mi baja van tulajdonképpen?

— Ezt nem tudom Önnek részletesen megmagyarázni, mindenesetre sok függ a legközelebbi vizsgálatától. Azt hiszem, addig már tiszta képem lesz a leány állapotáról. Legyen nyugodt és türelmes, holnapra talán már többet mondhatok.

Az orvos látogatása után Weidner visszatért a szobájába s leánya betegágya mellé ült. A beteg leány szenvedő arccal tekintett édesapjára.

— Hogy érzed magad kisleányom? —

kérdezte tőle az öreg munkás. — Miért nézel olyan furesza szemekkel reám?

— Kikisérted az orvost? — felelte a leány. Beszélte veled? Mit mondott rólam?

— Semmi különöset. Csak annyit mondt, hogy állapotod kielégítő s azt hiszi, hogy rövidesen felgyógyulsz!

— S egyebet nem mondott?

— Nem.

— Most már nem nyugtalankodol annyit miattam, édesapám?

— Egyáltalában nem!

Gyenge mosoly futotta át a leány arcát, aki a rövid beszélgetés után ismét behunyta a szemét és álomba merült.

Weidner felemelkedett és az asztalhoz lépett. Hirtelen lépések hallatszottak a ház körül s az erdő sűrűjéből Berta tűnt fel, aki nesztelenül lépett a szobába.

— Hogy érzi magát Johanna? — kérdezte.

— Azt hiszem jobban. Az orvos megnyugtató.

— Láthatom a kisleányt?

— Természetesen. Johanna nagyon fog örülni, ha meglátja.

— Félóra hosszat nála maradok, Emil majd értem jön és hazakisér. Addig hagyjon bennünket magunkra, kedves Weidner ur.

— Oh, szívesen kedves kisasszony. Ugyis a bányatelepen van dolgom s addig egyet-mást elvégeztek. Isten Önnel, kisasszony.

Weidner eltávozott, Berta pedig egyedül maradt Johannával.

A leány időközben felébredt s hálásan tekintett Berta szemébe.

— Szegény Johannám — szólalt meg Berta, milyen sápadt és fáradt vagy, kicsi-

kém. Fáj valami?

— Fáj!

— Állapotod azonban nem komoly, ugyebár? A orvos is bizik, hogy rövidesen felépülsz.

— Tudom.

— Most már nyugodtabb vagy?

— Igen.

— Ne légy kishitű. Edesapád miatt sem.

— Apám! — kiáltotta fel Johanna izgatottan.

— Mi bajod van, kicsikém? Titkolódozol előttem? Talán valami bánt, nyomja a lelkedet?

— Semmi, kisasszony!

— Nem vagy őszinte hozzám. Ezt nem vártam tőled.

— De higgye el, kisasszony, hogy...

— Talán összeszidott édesapád?

— Ó? Dehogy kisasszony. Ó a legjobb és legnemesebb ember a világon.

— Ezt én is tudom. Hiszen te vagy az ő egyetlen leánya, egyetlen boldogsága, egyetlen szenvedése...

— Johanna szeméi megteltek könnyel, majd néhány pillanat múlva keserves zokogásra fakadt.

Berta szeretettel simogatta meg a leány kezét.

— Most már látom, hogy valami bajod van, kicsikém, amit elakarsz titkolni előttem! Beszélj, mi nyomja a lelkedet?

Johanna hallgatott.

— Öntsd ki a szivedet előttem, bármilyen titokról is legyen szó, hiszen tudod, mennyire szeretlek. Vagy talán nincs bizalmad hozzám?

(Folytatása következik.)

— Aki a vevőt ki nem használja, annak a kezében marad a helyzet kulcsa, tehát ha jól akar venni, úgy annak Gayer butornak kell lennie.

— Ének órákat ad Özv. Dr. Mayerné énektanárnő Novisad, Vilsonov trg. 7. I. em.

— Dobozok és 1-a fehér, szürke és barna papirlemezek állandó nagy raktára Barth Domonkosnál fabrika kutija, Mali Liman, Novisad. 1-1750

AZ 1928/29. ÉVI DIÁKNAPTÁR HORVÁT, SZERB ÉS SZLOVÉN NYELVEN, TEHÁT HÁROM KÜLÖNBÖZŐ KIADÁSBAN JELENT MEG.

A mai mérkőzések:

A mai nagyforgalmu bajnoki napot délelőtt 10 órai kezdettel a ZsAK—PAK mérkőzés vezet be, bíró: Nikolics. Délután fél 2 órai kezdettel Vojvodina—Juda Makkabi Ib. csapatok mérkőznek a tartalékegyüttesek számára kiírt bajnoksáért. Fél 4 órai kezdettel a Vojvodina—Juda Makkabi elsőosztályu bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre Simovics bírászkodása mellett.

A vidéken a Rádnicski—Macsva, Sabácon lejátszásra kerül elsőosztályu bajnoki mérkőzés a legjelentősebb, bíró: André. Mitrovicán a NAK—Gradjanszki mérkőzés kerül eldöntésre a beográdi Kolarics bírászkodása mellett. Ugyancsak Kolarics vezet a Mitrovicán délelőtt 10 órakor lejátszásra kerülő Trgovácski—Hajduk másodosztályu bajnoki mérkőzést. Petrovácon a Szlovácski—Gradjanszki másodosztályu bajnoki mérkőzést játszik le, bíró: Daljev. Rumán a Spárta—Rudar mérkőzés kerül eldöntésre, bíró: Sneff. Indián a Konkordia—Trgovácski mérkőzés Simonyi bírászkodása mellett.

A bajnoki mérkőzéseken kívül a NAK kombinált csapatot küld Temerinbe barátságos mérkőzésre. A mérkőzést Fehér vezeti.

A Póstás AK hírei. Ma 9 órakor az alábbi csapat játszik a ZsAK ellen bajnoki mérkőzést: Babin, Balla, Rogics, Demmer, László, Sili, Novacsek, Gregec, Pascsán, Kiss és Szekeres. Intéző.

A MAC nyerte a budapesti Hősök stafétáját. Budapestén tegnap délután rendezték meg a hagyományos Hősök stafétáját. A versenyt, amelyen mintegy 1600 futó indult, nagy fölénnyel a MAC csapata nyerte.

TENNISZ

— A becskerekéi tennisesapat szombaton este érkezett Hodságra, hogy Hodság ellen lejátsza a döntőmérkőzést Hodság serlegéért. Az elmúlt vasárnapra volt kiírva a két tennisesapat között a serlegdöntőmérkőzés, melyet azonban a beállott esős idő miatt el kellett halasztani október 7-ére; vasárnapra. Vasárnap tehát Hodság tennispályái az új tennisgeneráció döntőösszevespásának színhelye lesz. Az a két tennisesapat fog itt egymás ellen küzdeni, mely az összes tennisesapatok között mint győztes került be a döntőbe, hogy aztán végképen eldöntsék melyik csapat a legjobb az új tennisgenerációban. A döntőmérkőzésre Beeskerek complete csapatával áll ki, ezenkívül többen elkísérik a csapatot, hogy tanui legyenek az izgalmasnak ígérkező mérkőzésnek. Christían Jenő, aki régi játékos a csapatnak, amellyel egyike a legjobb becskerekéi játékosoknak, lesz a team első játékos a és a fiatal, de elsőrangú kvalitásokkal bíró Horvát, akitől nehéz lesz a szinglit elhódítani. A harmadik játékosuk is jó játékerőt képvisel, a negyedik és ötödik játékosuk is csak kevéssel maradnak mögötte. A hodsági együttesből hiányozni fog ez alkalommal, Leszmeiszter Laci, Hodság egyik oszlopos tagja, akit Bileknek kell majd pótolni. Hodságot így Bilek, Dr. Ertl, Trischler Fe-

renc, Leszmeiszter Antal és Dr. Mamusics fogják képviselni. Ez a csapat is be fogja tudni biztosítani, hogy Hodság serlege Hodságon maradjon már az első évben. A mai formákról itélve, mindegyik hodsági játékos jó formában van, csak éppen Dr. Mamusics nem trenirozott eleget a versenyre, de ennek dacára is reméljük, hogy megemberelve magát sikerülni fog győznie. A döntőmérkőzések vasárnap d. e. 10 órakor kezdődnek és d. u. 5 óráig fognak tartani. Belépődíj is lesz; gyermekek részére 5, felnőttek részére 10 dinár.

Gabonapiac

Gyengülő árukinálat — Javuló árak
Szilárd irányzat

Az aktuális tengeri aratás kilátásai eredményére a vélemények gyengék, ami az egyre magasabb külföldi kurzusokban mutatkozik. A hazai tengeri termés bár még nem teljesen áttekinthető, szintén gyenge és az eredmény igen egyenlőtlen beéréssel egyenlőtlen csős és szemfejlődésű. Ezek a jelenségek a termelőt természetszerűleg arra indították, hogy ez évben az előre eladásoktól tartózkodjék, ami azt jelenti, hogy az eddigi téli, illetve tavaszi szállítási tengeriüzletek — miután elővételek nincsenek, 85%-ban fedezetlenül, vagyis papiroson állanak és egy ilyen erős tengerikampány, mint az ide, mutatja majd legjobban mennyire szükséges a papiroson tengeri, vagyis a határidőügyletek bevezetése, amit a noviszádi tőzsde mint „szükséges roszszat”, még ma sem hívott életre. Tudnivaló, hogy éppen a határidőügyletek legális bevezetése az a szelep, amely a szállítási időpontban az üzletfeleket a meglepetésektől megóvjá. A piac irányzatát egyébként tengeriben a további árjavulás várása jellemzi és így a mindgyengébb kínálat mellett az ó-tengeri 318—320, a száritott új tengeri 290—295, az amerikai La Plata (határállomáson) 292—295 és az új csöves tengeri 175—180 dinárt ér el azonnali szállításra. A januári morzsolt tengeri kereslete 260, a májusi 295 dinárt jegyez komolyabb eladó kedv nélkül és a májusi tengeriben a 300 dináros árat kívánják elérni.

A tengeri szilárdsága a buza szilárdságát is magával vonta. A külföldi magasabb kurzusok a hazai termelő jelenlegi elfoglaltsága és így a buzahozatal gyenge volta a kínálatot első kézből a minimumra szorította és mivel éppen a buza a tengeri árhoz mérten gyenge az üzlet prompt szállítási buzában, részben spekulációs, részben malomfedezésre a bacsakban 252, a szerémségben 250 dinárt ér el és egyidőben a decemberi szállítási buzá 270 dinárt jegyeznek.

Lisztekben bár a kivétel szünetel, a buza árakhoz mérten csak némi árjavulásról számolhatunk be. Bár ezek az árak a tulprodukcio folytán a malomiparnak csak kényszereladási árakat jelentenek, mégis élénkebb forgalom mellett valamelyes készletet jelentenek. A prompt lisztek a jó közepes márkákban bacsikai állomáson 0-355, 2-335, 5-315, 6-265, 7-245 dinárt érnek el promptra és igen élénk kereslettel főleg 7 sz. lisztben.

A decemberi szállítási lisztek ugyancsak jó közepes márkákban 0-370, 2-350, 5-330, 6-280, 7-255 dinárt jegyeznek. A takarmányliszt prompt szállításra 210, a korpa 187 dinárt ér el.

A zab gyengülő kínálat mellett 248—250 dinárral kel el, míg a takarmány árpa vonatott vételkedv mellett 250 dinárt jegyez. A bab ritkasági értékével, miután alig van termés és kínálat 850 dinárt jegyez.

A bor, mint szokványos cikk a kül és belföldi relációkban lanya és üzletellen.

A széna prompt szállításra 217 dinár mellett szilárd.

1928 Október 6

A dinár árfolyamai

Budapest —, Bécsben —, Prága 58.26¹/₂—59.27¹/₂, Berlin 7.35¹/₂—7.33¹/₂ Londonban 276, Trieszt —.

Zürich

Páris 20.30¹/₂ London 2519:50 Newyork 519.60, Brüsszel 72.18, Milánó 27.27¹/₂, Madrid —, Amszterdam 280.40, Berlin 123.74 Bécs 73.10, Stockholm —, Oszlo —, Kopenhága —, Budapest 90.60, Szófia 3.75 Prága 15.40 Varsó 58.25, Beograd 9.13, Athén —, Sztambul —, Bukarest 3.14¹/₂, Helsingfors —.

Osikagoi terménytőzsde

Buza tartott. December 119⁷/₈—120.—, Március: 124.—.— Május: 126¹/₂—126⁵/₈. Tengeri tartott. December: 83.—, Március: 85¹/₂, Május: 87⁷/₈, Zab tartott. December: 44.—, Március: 45¹/₄, Május: 46³/₈. Rozs tartott. December: 110¹/₄—³/₈, Március: 109.—, Május: 110¹/₂.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések)

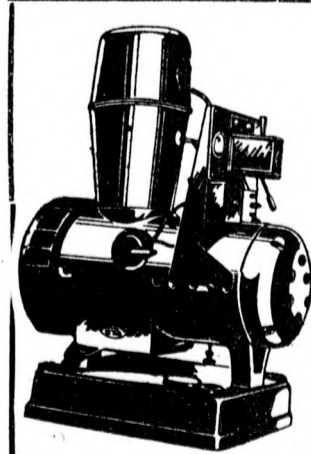
Buza, bacsikai 79—80 kg-os, k. d. kötés 250—252.50, felső bacsikai k. d. kötés 250—252.50, bacsikai Tisza 79—80 kg d. kassa kötés 250—252.50, bánáti 79—80 kg-os k. d. kötés 245—247.50. szerémi, 79-80 kg-os k. d. kötés, 250—252.50. Árpa, bacsikai 64 kg os k. d. kötés 245—250, bacsikai tavaszi, 68-69 kg-os k. d. kötés 280—290, szerémi 64 kg-os k. d. kötés 245—250, bánáti 64kg-os k. d. kötés 245-250. Baranyai tavaszi 71-72 kg-os k. d. 295—300 Zab, bacsikai kassa d. kötés 245—250—, szerémi k. d. kötés 245—250—, szlovéniai k. d. kötés 245—250— Tengeri, bacsikai k. d. kötés 315—320— Buzaliszt, bacsikai Ogg és g d. k. kötés 355—365, bacsikai 2 sz. kenyérliszt d k kötés 335—345 bacsikai 5 sz. kenyérliszt d k kötés 315—325 bacsikai 6 sz. kenyérliszt d k kötés 270—280 bacsikai 7 sz. kenyérliszt d k kötés 240—250 bacsikai 8 sz. takarmányl. d k kötés 200—210 Buzakorpa bacsikai, jutazsák d. k. 182.50-187.50 szerémi jutazsákban, d. k. kötés 180—185 bánáti, jutazsákban, d. k. kötés 180—185 Irányzat: szilárd.

Forgalom: 20 vagon buza, 1 zab, 1 tengeri, 12 vagon liszt, 2 vagon korpa.

Budapesti határidős terményzárlatok. Irányzat: tartott, Forgalom: élénkebb. Magyar buza októberre 26.58—26.60, márciusra, 29.02—29.04, májusra 29.72—29.74. Magyar rozs októberre 25.42—25.44, márciusra 27.82—27.84 májusra —. Tengeri májusra 29.72—29.74, júliusra —.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR.

Éjjel nappal van villanyvilágítás, motorműködés nélkül és ha a kis Renault házi villanytelepet beszerzi. Ocsó, gazdaságos, üzemben veszélytelen. Egyszerű kezelés. Jugoszláviai vezérképviselet

Krausz Ede
Noviszád

a komplett villanytelep akumulatorral együtt Din. 15.000.

Ingyenes grafológus póstát nyit a „Délbácska“

Lapunk vasárnapi „Grafológia“ rovatában, olvasóink írás-analizist kaphatnak

A grafológia immár világszerte valóságos tudománnyá fejlődött. Az írás ismeretének szakértői sokszor szinte csodálatos eredményeket érnek el azzal, hogy teljesen ismeretlen emberek kezeiréséből, valóságos tükörképét adják az illető testi és lelki képességeinek, szokásainak, jellembeli fogyatékosságának, vagy kiválóságának. A grafológus tudomány létjogosultságát a hatóságok is teljes mértékben elismerik és gyakori eset, hogy megoldatlannak látszó bűnügyi probléma, vagy lelki vajudás, az írás tudósainak közreműködésével nyer megoldást.

A Délbácska szerkesztősége, a lap olvasóinak módot nyújt arra, hogy a grafologia tudományának fejlettségéről és létjogosultságáról meggyőződést szerezzenek. Szerkesztőségünk sikeres tárgyalásokat folytatott Vinterry Alfrédde, a kiváló és nagyírú grafológussal és megállapodott vele, hogy

a Délbácska olvasói közül bárki díjmentes írásanalizist kaphat.

Az eljárás abból áll, hogy három-négy sor, tetszés szerinti szöveget — lehetőleg ténnyel — leírunk és az íráspróbát beküldjük a Délbácska szerkesztőségébe. A beküldött

szöveghez

névalírás nem szükséges

azt sem kell megírni, hogy férfi, nő, nőtlen vagy nős-e aki az íráspróbát beküldi. A beküldött közlemény borítékját „Grafológia“ jelzéssel kell ellátni, az íráspróba alá pedig tetszés szerinti jelzést kell írni.

A beküldött íráspróbákra az analizist lapunk legközelebbi vasárnapi számában hozzuk, a beküldött kézíráson szereplő jellege szerint.

Az írás-analízisen kívül bármilyen más lelki problémára is megoldást nyerhet az, aki levelét közvetlen küldi el,

»Winterry Alfréd, Veliki Becskerek«

cimre. Amennyiben kérdésére levélben kíván választ, a levélhez válaszbélyeget kell mellékelni. Egyéb díjazás a válaszáért nem jár.

Megkerjük olvasóinkat, hogy az íráspróbákat a lehetőséghez képest, hetenként, legkésőbb szerdáig juttassák hozzánk, máskülönben a válasz aligha jelenik meg a legközelebbi vasárnap. Az írás tetszés szerinti nyelven történhet, ciril, latin, vagy gót betűvel.

A beérkezettek

A robotos, küzdelmes, tele élet
Dübörgő vonata elrobogott
Felettük, színes májuk a múlté lett.

Az egymásmarás, egymásbecsapás
Tövisé életfájukról lehullott.
Életük már csak felhőillanás.

Arcukon a gond tükre összetört,
S valami új, ismeretlen derű
Von fényes sugárból fejünkre kört.

Beérkeztek. Nyugalmas tisztelet
Veszi körül ezüstös fejüket,
S álom ül megfutott útjuk felett.

Hétköznapjuk is ünnep, pihenés.
Beh jó, hogy elloholt tőlük a bűn:
Tehernek sok volt, örömmek kevés.

Mennek csapottan, ütöten, esetten.
Akadémiájuk az ősi templom:
Itt üléseznek ők naponta esendben.

Barna padokban meggöndyedt fejjel
Gondtalanul, nyugodtan, ájtatosan
Lelkük ölelkezik az égiekkel.

Temerin Kováts Antal.

Szobor a sajt feltalálójának

Eddigélé már különböző híres emberek kaptak szobrot, de még senkinek sem ötlött eszébe, hogy szobrot emeljen valaki a sajt feltalálójának. Most ezt a sajnálatos hiányt is pótolták. Franciaország csinos szobrot emelt a camambert-sajt feltalálójának, melyet megindító ünnepség keretében leplezték le, többek közt megjelent Millerand is, a köztársaság volt elnöke, aki hosszú, lendületes beszédben méltatta Marie Harel érdemeit. Neki köszönheti a világ, ha ma camambert sajtot eszik. Ő kezdte gyártani. Ez a sajt s többi nem kevésbé szagos társai — a gorgonzola, a parmezán, a hollandi sajt — között tisztességet és nevet vívott ki magának, annyira, hogy egy amerikai orvos, Joseph Krierin, a newyorki Etats szanatorium tulajdonosa, két esztendővel ezelőtt elzarándokolt Normandiába és megkoszorúzta Marie Harel sírját. Ezek után igazán elkerülhetetlennek látszott, hogy szobrot is kapjon. Normandiában nyilvános gyűjtést indítottak, a pénzből márványszobrot faragtak, mely Marie Harel normand ruhában ábrázolja, főköttével, köténnyel, facipőben. Különben a sajt feltalálója tényleg megérdemli ezt az elismerést. Normandia évente 250 millió darab camambert-sajtot ad el, mely 150 millió liter tejet tartalmaz. Ő is a hazáját szolgálta, ő is éppen olyan hős, mint Jeanne D'Arc. Nincs is köztük nagy különbség. Az egyik háborút csinált, a másik — sajtot.

SULYOK - FEST - TISZTIT

Gyászruhák festése 24 óra alatt. Feltűnő olcsó árak. - Plissirozást vállalok. - Futoška ulica 12.

MESÉK AZ IRÓGÉPRŐL

operett 3 felvonásban

Premier november 4

A SZLOBODÁBAN

Természetes **Igmándi** keserűvíz
gyomor és béltisztító hatása páratlan.

kapható mindenütt kis és nagy üvegben.

Az Igmándit ne tévessze össze másfajta keserűvízzel!

Apollóban

még
ma

A filmgyártás remekműve!

VERA MIRZEVA

Az ismert orosz regény nyomán készült filmdráma 7 felvonásban

Főszereplők: Maria Jakobini, Jean Angelo és Warwick Warol

ODEON **ÉLET-HALÁLHARC**
Carlo Aladini bravuros filmje

„Megfiatalítottak“ - ha találkoznak ...

Fél év óta két furcsa lakója van az egyik badeni szanatóriumnak. A bécsiek, ha átrándulnak Badenbe, többnyire nem mulasztják el, hogy meg ne csodálják a két öreg embert, akik január első napjaiban kerültek a szanatóriumba fáradtan, munkaképtelenül, megtörve, elagottan. A két öregember fél év alatt egészen megváltozott. Mozdulataik frissek, ruganyosak, állandóan azt ismételtetik, hogy dolgozni akarnak, táncolni szeretnének. Rajtuk mulat és őket csodálja Baden fürdőközönsége. Az egyik öregember 65, a másik pedig 67 esztendő. A szanatórium irodájában a falon függ fényképük: „Gyógykezelés előtt“ és „Gyógykezelés után“. Ugyancsak berámázva a falra akasztották a két öreg testi állapotának orvosi leírását, amely részletesen elmondja, milyen állapotban voltak akkor, amikor átlépték a szanatórium küszöbét. A 65 esztendő aggyastyán az egyik bécsi állami menhely lakója volt. Már nem tudott dolgozni, a teljes aggság jelei mutatkoztak rajta. A másik szintén munkaképtelen volt, teljesen elerőtlenedve, lesóványodva, alig tudta vonzolni magát. A szanatóriumban aztán végrehajtották azt a bizonyos „fiatalító“ műtétet. A műtét után három hét múlva már mind a két öregemberen jelentkeztek a megfiatalodás szimptomái. Eleinte még börtökáltak, vánszorogtak, de csaknem egyszerre mind a ketten nagyszerű étvágyra tettek szert, úgyhogy alig volt nekik elég az ebéd, amit a szanatóriumban kaptak. Most aztán eszük ágában sincs, hogy elhagyják a szanatóriumot, boldogan dolgoznak mind a ketten. Az egyik most a szanatórium segédportása, akinek az a legnagyobb szórakozása, hogy szolgálata végeztével elmegy moziba. A másik pedig a szanatórium kertjében dolgozik. Az utóbbi időben hat kilót hizott. A két öreg, aki azelőtt nem is ismerték egymást, meleg barátságot kötött a szana-

tóriumban. A „megfiatalodás“, a közös sors összekapcsolta őket és annyira elégedettek, vidorak, annyira telítve vannak életkedvvel, hogy a legutóbbi vasárnapon kettesben kirándultak. Dardenbe mentek, oda-vissza 20 kilométert tettek meg gyalog és amikor hazacérkeztek, nem is panaszkodtak fáradtságról.

— A Képes Vasárnap legújabb száma a madridi tüzkatasztrófáról, a Graf Zeppelin, repüléséről, a palicsi agyaggalamblovó versenyekről és számtalan más belföldi és külföldi eseményről hoz érdekes riportfelvételeket. A lap irodalmi mellékletén, a Vajdasági Írásban e héten a következő kitűnő tartalmat találjuk: Csuka Zoltán: Két vers. Szentleky Kornél: Nászéjszaka (Novella), Schuch Gyula dalszerzeménye Ady Endre „Az én két asszonyom“ című versére. Idegen költőkből Vidor Imre fordította Izrael Zangvill versét. Kristály István: Lelkek a porban. (Regény folytatás és befejezés.) Az új arcu magyarok rovatban Áprily Lajos erdélyi költő mutatkozik be a vajdasági magyar közönségnek. Szántó János: Goethe fordítás, Richter Nándor: (tanulmány). A Figyelő rovatban Draskoczy Ede, Vidor Imre, Aszlányi Dezső és Szántó Róbert irtak cikkeket. Az 52 oldalas lap ára csak öt dinár. Kapható mindenütt.

INNEN-ONNAN

A gáz háborúja

Ujabb igen sok leírás és nyilatkozat jelenik meg a világsajtóban arról, hogy a jövő háborúja kémiai háboru lesz és ez a kémiai hadjárat súlyosabb és pusztítóbb lesz minden eddiginél. Egy-egy mérges gázokkal telt bomba egész városok lakosságát fogja pillanatok alatt a halálba küldeni...

Ezekkel a feltevésekkel szemben érdekes most megemlékezni dr. Gusztav Eglóv amerikai kémikus legutóbbi értekezéséről. Eglóv professzor évek óta kizárólag a mérges gázokkal foglalkozik és ő ennek a szaknak egyik legkiválóbb specialistája. Ő is természetesen azt tartja, hogy a jövő

háborúja kémiai háboru lesz. De egyáltalában nem fél oly nagyon ettől a kémiai háborútól, mint hogy általában szokás.

— A kémiai háboru sokkal árthatatlanabb és veszélytelenebb lesz, mint minden eddigi, — hangzik a tudós megállapítása. — Mert ez nem a mérges gázok csatáival fog járni, hanem kizárólag csak kábítószereket használnak majd az egymással szembenálló felek. Amerikában évek óta nagy tömegben gyártanak olyan narkotikumokat, amelyek egész sajátosságos hatással vannak az emberi szervezetre. Az embereket, mély, öntudatlan álomba ringatják. Ezzel az állommal együtt jár a végtagok megbénulása. Ezeknek a szerekek segítségével néhány óra alatt egész városokat lehet repülőgépről kábító gázfelhőbe burkolni.

RAY-SZAPPAN

tyuktojásból készül.
Érzékeny bőrnek felülmulhatatlan

Rádió-műsor

Vasárnap, október 7.

ZAGREB. 11.30: Délelőtti hangverseny. 17: Táncczene. 20: Opera közvetítése a zagrebi nemzeti színházból.

BUDAPEST. 9: Ujsághitek. 10: Egyházi zene és beszéd a belvárosi Plébánia-templomból. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12.10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 12.15: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 15.30: Héjjas Endre, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület alelnökének felolvasása: „A méhek jó telelésének feltételei”. 16.15: Pista bácsi „Virágos kert” meseórája. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 17.45: Másfélóra könnyű zene. 18.40: Sportesemények. 19: Mariházy Miklós humoros felolvasása a vidéki színeszetről. 19.50: Gramofónhangverseny. 20.30: Részletek Verdi „Aida” c. operájából. 22: Pontos időjelzés, a sport- és löversenyeredmények ismételt bemondása. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia nagyszállóból.

BERLIN. 8.55: Harangjáték. 9: Templomi karének közvetítése. 12.10: Szimfonikus hangverseny. 17: Délutáni zene. 20: Német zeneszerzők szövetségének hangversenye. 10.13: Táncczene.

BÉCS. 10.30: Orgonahangverseny. 11: A „Wiener Symphonieorchester” hangversenye. 15.30: Az osztrák-magyar nemzetközi futballmérkőzés közvetítése a „Hohe Warte”-ről. 16: Délutáni hangverseny. 19: Osztrák zeneszerzők estje Arthur Preuss kamarai zenekör közreműködésével. 20.05: Könnyű esti zene.

PRÁGA. 7: Sétahangverseny közvetítése Karlsbadból. 11: Délelőtti hangverseny. 18: Német áriák és dalok. 19: Népszerű hangverseny. 10: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Cigányzene.

Hétfő, október 8.

ZAGREB. 20.30: Magyar-est: szemelvények Liszt Ferenc műveiből.

BUDAPEST. 11.45: Hírek, közgazdaság. Közben 12 órakor déli harangszó az Egyetemi templomból. Utána: Kamarazene. 13: Pontos időjelzés. 15: Hírek. 16.45: Pontos időjelzés. 17: Zsoldos Benő, kir. ítélőtáblai bíró: „Az angol parlament életéből. II. rész”. 17.45: Ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 19: Rubinyi Mózés előadása: „Tolsztoj”. 19.40: Német nyelvoktatás. (Dr. Eduard Szentgyörgyi.) 20.25: Előadás a Studióból: „Kis muszkák”. Vigjáték három felvonásban. 22.30: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Utána: A Dunapalota-nagyszállóból Bachmann jazz-band.

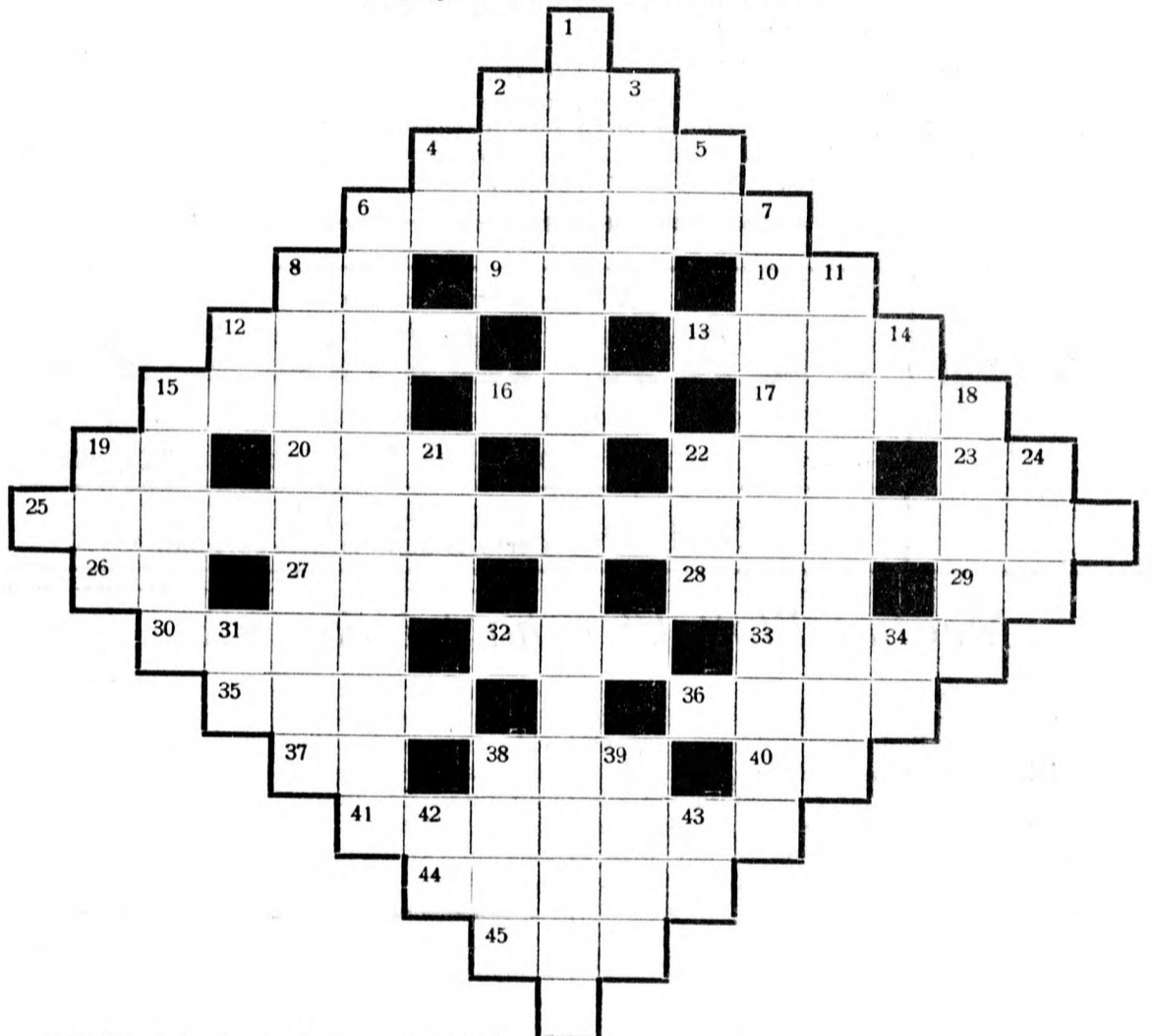
BERLIN. 17: Régi zene. 20.10: J. Strauss „Casanova” című operettjének közvetítése.

BÉCS. 11. Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 20.05: A „Wiener Sinfonieorchester” hangversenye.

PRAGA. 11.15: Gramofónzene. 12.15: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 18.25: Munkáselőadás. 22.30: Gramofónzene.

Keresztrejtvény

Megfejtési határidő: október 13.

Vízintés sorok: 2. Ige. — 4. Folyó. — 6. Minden politikus erre törekszik. — 8. Az abc első két betűje. — 9. Időhatározó. — 10. Felkiáltás. — 12. Arab törzs. — 13. A vezetőben van. 15. A közelmúltban sokat szerepelt hajó neve. — 16. Gyümölcs. — 17. Versforma. — 19. Rangjelzés. — 20. Mozi-színész név keresztnéve. — 22. Ige. 23. Idegen névelő. — 28. Megszűnt közjogi méltóság. 29. Római pénz. — 30. Dallam. — 32. A kocsis ezzel a szóval biztatja a lovat. — 33. A kertész teszi. — 35. Napszak. — 36. Gyorsan ölt mérge. — 37. Magyar költő monogramja. — 38. „Nem jut eszembe”. — 40. Francia határozatlan személynévmás. — 41. Folytonosság hiány. — 44. Most van ám csak részünk benne. — 45. Ige, például vajjal teszi az ember.

Függőleges sorok: 1. A görögök híres haditénye a perzsák ellen. — 2. Női név becézve. 3. Adriai hadikikötő. 4. Időhatározó. 5. — Német helyeslő szó. — 6. Budai hegy neve. — 7. A régi háborúk élelmészeti hivatala. — 8. Ékkő, névelővel. — 11. Igy hangzanak a vezényszavak. — 12. Község a Tisza és Tur egyesülésénél. — 14. Személyes névmás. — 15. Híres tenorista. — 18. „Máskat” latinul. — 19. Családfő. 21. Gazdasági gép. — 22. „Csöcselék” más szóval. — 24. Német prepozíció. — 31. Helyhatározó rag. — 38. Jugoszláv városka. — 39. A „Paradicsomkert” más szóval. 42. Mássalhangzó fonetikusan. — 43. Felettünk van, de ige is.

Szeptember 30. keresztrejtvényünk megfejtése:

Vízintés sorok: 1. Bastille ostroma. 14. Arzén. 15. Abo. 16. Rákap. 17. La. 18. Age. 20. Bég. 21. Ga. 22. Ars. 24. Ara. 26. Ión. 27. Moa. 28. Tacs. 30. Ebadó. 32. Bern. 33. Handabandáz. 36. Ni. 37. La. 38. Ár. 39. Ma. 40. Katonabanda. 46. Elek. 48. Poker. 49. Inté. 51. Nil. 52. Ten. 53. Int. 55. Art. 56. Eb. 57. Böl. 59. Oen. 61. If. 62. Sehol. 64. Uri. 66. Lenti. 68. Erőteljes alkatu.

Függőleges sorok: 1. Balatonkenese. 2. Arara. 3. Sz. 4. Tea. 5. Inga. 6. La. 7. Ebi.

8. Oo. 9. Trén. 10. Rág. 11. Ok. 12. Magor. 13. Apa, anya, két fiu. 19. Ered. 20. Boon. 23. Sch. 25. Aba. 26. Ida. 27. Mez. 29. Salak. 31. Ablak. 32. Bárdi. 34. Nat. 35. Dán. 40. Kel. 41. Opel. 42. Non. 43. Bei. 44. Arno. 45. Ana. 47. Liber. 50. Tritt. 52. Töle. 54. Tell. 57. Bot. 58. Óre. 60. Nek. 63. Hő. 64. Uj. 65. Is. 67. Na.

A helyesen megfejtők közül sorshuzás utján Majorosi Károly nyerte a könyvjutalmat, amit kiadóhivatalunkban átvehet.

APRÓ HIRDÉTESEK,

egy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár

Eladó

HATULÉSES teljesen jókarban levő auto német gyártmány. tehernek is alkalmas, jutányosan eladó. Cim a kiadoban. 3241

5 darab használt ajtó 1 szárnyas és 2 darab kisebb ablak eladó, Safarikova 17. 34.6.

Egy elegáns fekete EBÉDLŐ ocsón eladó. Bővebbet Jevrejska ucca 12. emelet. 3400

Kereslet

Megbízható ügyes SÓFŐR október 15-re állást keres. Cim a kiadoban. 3313

Gyermektelen házaspár keresetik HAZMESTERNEK. Cim Skerliceva ul. 27.a. 3414

LAKATOSOKAT felvesszünk ugyanitt MUNKÁS-LANYOK és tanonc felvétetik Kramer Testvérek Mali Liman 3401

KIFUTÓFIU felvétetik fűszerüzletbe, ugyanitt 1 vaskályra megvételre keresetik. Brančić Zmaj Jovanovičeva ul. 37. 3403

Biciklizni tudó KIFUTÓFIUT keresek. Morgenstern borkereskedés, Željiznička ulica. 3387

A BELVAROS TERÜLETEN, lehetőleg egyedülálló házban két közepnagságu lakás, mellékkelhelyiségekkel november 1-re keresetik. Cim a kiadoban. 3333

VARRÓ és TANULÓ-LANYOK valamint jóházból való fiut tanoncnak angol női szabósághoz felvétetik. F. Dietrich Carinska 7. 34.8

HASZNALT GYALUPADOT megvételre keresek. Cim Dudarszka 68 3403

Kapualatti bejáratú BUTOROZOTT SZOBÁT keresek. Cim leadandó Kardos hirdető vállalatnál Wilsonov tér 7. Tel. 23-70. 3406

ÖTSZOBÁS LAKÁST keresek a belvárosban vagy háromszobás lakást és két szobát külön, amely irodának alkalmas. Ajánlatokat az ár megjelölésével özvegy Kissné, Veliki Beckerek Vörösmartijeva ulica címre kérek. 3381

NÉHÁNY ÜGYES HÖLGYET, akik cétdatos képviselők munkáját elvállalják, egy újdonság bevezetésére felvesszünk. Napi kereslet 300 dinár. Érdeklődések Gajeva 20. Rosenbergnénál, hétfőn egész nap. 3259

Kiadó

KIADÓ november 1-re új házban egy háromszobás lakás mellékkelhelyiségekkel a város központjában, Vojvode Marka Miljanova 1. (Zmaj Jovanović u. folytatása balra) Ára 1300.— dinár. 3368

EGY SZOBA kamarával és egy helyiség műhelynek vagy raktárnak kiadó. Futaki ut 70. 3418

KÉT SZOBA konyhából álló lakás kiadó. Ustavka 36. 3380

KÉT SZÉPEN butorozott szoba külön is kiadó. Bővebbet Futaki ut 70. Temzinénál. 3417

Kiadó lakás egy szoba konyha speiz. Érdeklődni Kumanovska 1. 3423

BUTOROZOTT uccai szoba különbejáratú kiadó. Željiznička 92. 3397

KÉT KÜLÖNBEJÁRATU parkettas szoba előszobával azonnal kiadó. Cim a kiadoban. 3396.

2 udvari szoba, konyha speiz november 1-re kiadó. Ljubijanska Szent István u. 8/a. 3342

PÉKHELYISÉG Teme-rinben a vasut környékén kiadó. Bővebbet Fodor Pál mézárósnál. 3399

KÉT szoba konyha, speiz, mellékkelhelyiségekkel és vízvezetékkel kiadó. Uspenska 3. 3402

KÉT SZOBA konyha nyári konyha mellékkelhelyiségekkel kiadó. Njemacska 35. 3410

HÁROM SZOBÁS emeleti lakás, mely irodahelyiségnek is alkalmas azonnal kiadó. Sokolska 3. 3410

A duna parton épült új palotában több modern LAKÁS KIADÓ november elsejére. Bővebbet doktor Boksán ügyvédi irodájában. 3275

Különbejáratú BUTOROZOTT szoba kiadó. Sarajevska 2. Tisztviselő telep. 3339

FÜSZERÜZLETHELYISÉG berendezéssel együtt kiadó, esetleg eladó. Batorijeva ul. 52 szám. 3270

BUTOROZOTT UCCAI SZOBA, különbejáratú a vasutállomás közelében kiadó. Kamenici ucca 5. 3115

Állást keres

BÖRKERESKEDŐSEGÉD, fiatal törekvő, aki most leszerelt a katonaságnál, a borszakma minden ágában teljes jártassággal bír, állást keres. Cim Lenhardt Novisad, Batorijeva ul. 1. 3354

Vegyés

Oktober 15-től elsőrendű házikoszt kapható Petra Zrinjskog 32 (az udvarban). 3421

GIMNÁZIUMI TANAR órákat ad a szerb, francia és német nyelvből és irodalomból, tanulóknak és felnőtteknek. Cim Ljubljanska ul. 11. 3395

ÖSSZES ADÓTÖRVÉNYEK MAGYARUL utasítással járeléktáblázatokkal BUGARSKI adóinspektor összeállításában. Beszerezhető Pilliser és Stanisić nyomdájában Novisad. Ára 50 Dinár. 3190

NAGY RAKTAR kész PÁLINKÁS ÜSTÖKBEN RÉZÜSTOK, vaskályhák rézüstók részére. Válassza az összes rézműves munkálatokat. VASA MALOČIĆ rézműves Novisad. Kisačka 32. 1290

Uj, modern

Zongorák 15 000
Pianinók 13 000 dinéért
havi részletre

RAAB KÁROLY ÉS FIA
Sombor kaphatók

Elsőrendű világmárkák, mint STEINWAY SONS, BÖSENDORFER, FÖRSTER, GORS KOLLMANN BERLIN állandóan nagy választékban

FIGYELEM! Ha jól akar mulatni, úgy ne sajnálja a fáradságot és jöjjön ki a mai esti

Dropka féle szüreti mulatságra

Elsőrendű Budiszavai tambura zene és kitűnő italok- és ételekről gondoskodva. — Ujbor!
Dropka Ferencné vendéglős
Darányi Telep I. csoport.

Wertheim kasszát

jó állapotban levőt és egy **mászát** megvételre keres **VINKOVIOS** faterlep.
Novisad, Futoski put. Telefon 22-57.

Párisi parfüm gyár

KÉPVISELŐT KERES

Jugoszlávia részére lerakattal. Némi tőkével rendelkező urak küldjék az ajánlatukat „Reklam” hirdetőirodába Novisad, Wilson tér 7. „Komoly jellegre”.

Must és új bor (Rámpás)

nagyobb tételekben jutányosan kapható **KISS** szállászetében, Petrovaradin a majori vasutállomásonál

Fiatalabb, ügyes

Üzemlakatost

felvesz az **ALBUS** szappangvár r. t. Novisad

Hirdetmény

Novisad város tanácsa a szegényházi szükséglet fedezésére a következő élelmickek beszerzésére ír ki nyilvános szóbeli árlejtést 400 kg. fehér bab, 2000 kg. burgonya, 200 kg. hagyma.

Az árlejtést 1928. október 15-én reggel 8 órakor tartják meg a varosház 24. sz. szobájában, ahol a részletes feltételek is megtekinthetők.

Novisad város 1928. október 6-án tartott tanácsüléséből.

Dr. Borota s. k. poigármester

Hirdetmény

A novisádi vasuti állomáson és a teherpályaudvaron október 9-én délelőtt 10 órakor árverés útján eladásra kerül 1 vagon vrđniki aprószén 15.000 kg. sulyban és 1 vagon kavics 12.000 kg. sulyban.

Novisádi vasuti raktár

Árverési hirdetmény

1928. október 9-én délután 3 órakor nyilvános árverésen Željiznička ul. 92 alatt eladásra kerül 4 láda különféle kádarsziszám és egy gyalupad.

Novisad, 1928. október 6-án.

Dr. Mita Aradski ügyvéd

Szervita téri pensio

A „Duna szövetség” tagja
BUDAPEST

IV. Szervita-tér 5. I. em. — Telefon 821-69.

Elsőrangú kényelemmel berendezett családi otthon. Minden szobában központi fűtés, vízvezeték és rádió hallgatók. Kiváló házi konyha.

Mérsékelt árak!

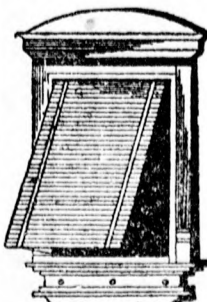
ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Brankovics György uccából a **Kiszácsi ut 34** számú most épült házamba **költöztem.** — Kiváló tisztelettel

Turánzky István
építési vállalkozó. Kiszácsi ut 34.

Modern nagy választék Damaszt kobleir Tappeta utánzat, Moare selyem **festés.** Pontos és gyors kiszolgálás megfelelő árban.

RUDOLF TOBOLKA, moler farbar
Madjarska ulica 78.

Redőnyök minden nemben u. m. acél Esslingen féle faszaluablak és vászon továbbá az összes mű és lakatoséruk, valamint valamint teherfelvonók gyártása

Bernold Szilveszter
Novisad

Alapítotott 1885.
Gázgyárral szemben. Telefon 22-34. Fiók: Beograd, Dostijeva ul. 51.

Elsőrendű

Gázkocsz

kapható a
novisadi városi gázgyárban

NOVISADI TAKARÉKPÉNZTÁR

m. sz. Jevrejska u. 14., több mint
1000 tag és betevő!!

LEGKÖNNYEBB

és leghasznosabb módja a takarékoságnak. — Reszvényenkint 1.— dinár heti befizetéssel jelentékeny tőkéhez juthat.

LEGJOBB

kamatozás takarékbetétek után, (8—12% es más előnyök, megállapodás szerint).

LEGTELJESEBB

biztonság, egészséges munkaalap. LOMBARD (zálog) osztály áru és mindennemű nem romlandó tárgyak részére.

Törlesztéses kölcsönök 10 %-al

Villamosmotorok

állandóan raktáron, gyári lerakat

Pöge Vil. R. T. Ohemnitz
vezérképviselte

Holtzky Károly, Novisad

Kralja Aleksandra 9.
Mindennemű javítások és teker-cselések végeztenek

ÉRTESÍTÉS

Tisztelettel értesítjük, Önt, hogy irodánkat a Kralja Petra 29 szám alól **Jevrejska u. 12** szám alá helyeztük el. Irodánk ezentul is mint eddig, foglalkozik kereskedelmi közvetítéssel kivül vizumok és utlevelek megszerzésével az összes külföldi követeléseket.

Irodánk elvállal mindenemü megbízásokat Beogradban. Benyújt kérvényeket az összes hatóság-nál és miniszteriumoknál. Napi futárjárata segítségével bevásárol, inkasszal, leveleket és kisebb csomagokat kézbesít és hasonló természetü megbízásokat elintéz Beogradban gyorsan, olcsón és pontosan.

Reméljük, hogy eddigi bizalmával ezentul is meg fogja cégünket tisztelni és vagyunk kíváló tisztelettel

VOJVODJANSKA TRGOVAČKA AGENCIJA
Jevrejska ucca 12/1

ÁGYBETÉTEK

Összecsukható vaságyak
és
tömör vaságyak

Kramer Testvérek
Novisad Mali Liman

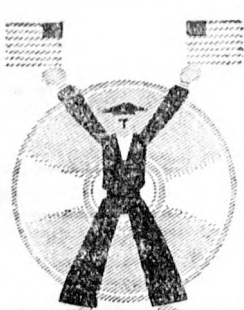
Elsőrendü férfi fehérneműt

készít a legjobb angol oxford- és pouplinből **kész ingek, pyjamák és hálóingek** nagy választékban kaphatók

Némethy Ferenc és neje

férfi fehérnemű készítőnél.

Budapest IV. Veres Pálné ucca 4.

BRUNSWICK
Amerikanische Grammophon

Zongorák világ márkás gramofónok

divatos tánc és művészi gramofonlemezek nagy választékban legelőnyösebb fizetési feltételekkel is kaphatók

TRUPPEL hangszer- és zongorateremben **Novisad** Dunavska 17 Željeznička 31

Lemezek árai: His Master's Voice, Columbia, Brunswick D. 50.— Polidor, Parlophon, Odeon Din. 40.— Edison Bell Penkala D. 30.—
Telefon Dunavska ul. 26-69., Željeznička ul. 26-70

HIRDETÉSEKET
felvesz

A DÉLBÁCSKA
kiadóhivata

Novisad, Kralja Petra 30

Mirosavljević Testvérek

ujból megnyitották

detail rőfösáru-üzletüket

Novisadon

Kralja Petra ul. 8. sz. alatt

és kéri a régi tisztelt vevőiket, valamint a többi nagyérdemű közönséget, hogy a közeledő őszi és téli szezonra való tekintettel régi bizalommal sziveskedjenek felkeresni az új áruházukat.

MINDEN
RUHAT

és öltönyt
a legújabb divatszerint készítik

N. PUTNIK

uriszabó

Novisad Kr. Petra 5-7

Főgépezst keres a
pancsevoii gőzmalom

Ajánlatok az életkor, családi állapot, iskolai végzettség, eddigi működés, az egyes állásokban eltöltött idő, valamint fizetési igények megjelölése mellett **egyelőre bizonyítványok nélkül** fenti malomba intézendők. Volt tengerész-gépezsek előnyben

Mielőtt **CIPŐSZÜKSÉGLETÉT** fedezi, saját érdekében tekintse meg **MALI BATA** cipőüzlet Novisad, Laze Kostića (Szécheny) 31. szám alatti, nagy cipőkészletét. Vállalja ugy a legmodernebb kidolgozású cipők készítését, valamint a legkomplikáltabb ortopaedcipők készítését. Gyors kiszolgálás. Elsőrendü minőség. Olcsó árak. Tanonc felvétetik.

Dohánytőzsde

a legforgalmasabb helyen be-
tegség miatt bérbeadó.
Cím a kiadóhivatalban

Garzonlakás

2 szoba, fürdőszoba, előszobával
azonnal **kiadó** a Limánon. Bő-
vebb felvilágosítások Telefon 21-77
Futoski put 93

UJ! CHIC DE PARIS UJ!

NOVISAD, KR. ALEKSANDRA UL. 13

NŐI, FÉRFI, GYERMEKCIPŐK
GYÁRI LERAKATA

196

EZEK A MI ÁRAINK

226

BEOGRAD, Knez Mihajlova 15.
SUBOTICA Karadordev trg 4.
VEL. BEČKEREK Palata Bukovac

PANČEVO Vojvode Putnika 1.
VEL. KIKINDA Bernat Langer.

A halott emlékének tisztelete
a legszebb emberi erény!

emetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett vállalom.

GOLGOTÁ

id. LENKEY IMRE, Novi Sad,
Uspenska ulica 12 sz.